

4163

দ্রোপদী

১০২টি/ধঃ
ই. প. ল. ১

আসাম প্রকাশনা সভা
কাল্পিকলা।

অবিষ্ট...

শ্রীমহেশ ।

Presented to Sahitya Sabha
by the author.

১০২৪/৪:
২৮.৫.১৯

দ্রৌপদী ।

লিখক আক প্রকাশক
শ্রীমহেশচন্দ্ৰ শৰ্মা কটকী ।

(তত্ত্ব)

আসন্ন সাহিত্য সভা
কাউন্টেন্সী ।
প্রথম তাঙ্গৰণ ।
তাৰিখ... মং

সর্ব-স্বার্থ সংবক্ষিত ।

যোৰহাটৰ দৰ্পণ প্ৰেচত,
শ্রীটুনিৰাম শৰ্মা বকুলা দ্বাৰা ছাপা হ'ল ।

বেচ ।/০ পাঁচ অনা ।

ভূমিকা ।

দ্রৌপদী প্রাতঃস্মৰণীয়া “পঞ্চকন্যাব” এক “কন্যা”; আক ভাব-
তীয় বর্মণী-সমাজের গৌরব-স্বরূপ। তেওঁ অতি বুদ্ধিমতী, স্বচতুর
আক পতিগতগ্রাম্য তিক্ততা আছিল। পতিরূপ তিক্ততাই নিজের
আবাধ্য দেরতা স্বামীর দেরা কেনেকৈ করে, দ্রৌপদী তার এক
উজ্জ্বল আদর্শ। আমার কোমলমতি সক লৰা-ছোৱালীবিলাকে
তেওঁৰ কাহিনী পঢ়ি শিকিবলৈ অনেক আছে; কিন্তু দুখৰ বিষয়
তেনে পুথি আমাৰ ভাষাত অতি বিবল। সম্প্রতি বঙ্গুবৰ শ্ৰীযুত
কটকীদেৱে মেই অভাৱ কিছু পৰিমাণে দূৰ কৰিবৰ মনেৰে, এই
পুথিখনি বচনা কৰি, বাইজৰ আগত দাঙি ধৰিছে; মেই বুলি
তেখেত আমাৰ সকলোৰে শলাগৰ পাত্ৰ।

বঙ্গুবৰ শ্ৰীযুত কটকীদেৱ “জয়-চোল কোৰোৱা” বিধৰ সাহিত্যিক
নহয়; তেখেত এগৰাকী “জুহালত গঢ়ি শাললৈ ওলোৱা কমাৰ”।
ইঁতুৰী সৰাত তেখেতৰ হাতখন বেয়া নহয়। ভাষাত তেখেতৰ
অধিকাৰ আছে; “কৃতী সমালোচক” সকলে কেনে পায় ক’ব নোৱাৰোঁ;
কিন্তু মই হ’লৈ তেখেতৰ লিখা বৰ ভাল পাওঁ। তেখেতৰ ভাষা অতি
সৰল, শ্ৰতিমধুৰ আক ঘৰুৱা-ঠাচৰ। কোমল বংশীয়া সক সক লৰা-
ছোৱালীৰ পক্ষে তেনে ভাষাই নিতান্ত উপযোগী বুলি বিবেচনা
কৰোঁ। মই আশা কৰোঁ লৰা বুঢ়া সকলোৱেই “দ্রৌপদী” পঢ়ি
ভাল পাব; আক একোখনিৰ গ্ৰাহক হৈ, লিখোঁ তাক উৎসাহ দিব।

সাধাৰণতে কোমলমতি সক লবা-ছোৰালীৰ উপযোগীকৈ, পুঁথি
লিখা সকলো লিখোত্তৰ পক্ষে সহজসাধ্য নহয়; আমাৰ শ্ৰীযুত
কটকীদেৱৰ গাত সেই গুণ ফ্ৰেবিব আভাস পোৱা গৈছে।
তেখেতৰ হাতত “শিশু মহাভাৰত,” “বেতাল পঞ্চবিংশতি” আৰু
“ভীম” নামে তেনে ধৰণৰ আৰু তিনিথিনি ভাল পুঁথি হাতেলিখা
অৱস্থাত আছে। বাইজৰ পৰা উৎসাহ পালে, সেই কেইখনিয়েও
শীঘ্ৰে গা দেখানি অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ জেউতি বঢ়াব
বুলি মই ডাঁঠি কৰ পাৰোঁ। ইতি—

চকলাটেঙ্গা, ঘোৰহাট।

৩। ১। ২৮ চন।

}

শ্ৰীহিতেশ্বৰ বৰ-বৰুৱা।

ଲିଖକର ଗୋହାର୍ବି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗର ଉନ୍ନତ ଭାସାବିଲାକତ ସକ ସକ ଲ'ବା-ଛୋରାଲୀବିଲାକର ଉପଯୋଗୀ ଅନେକ ପୁଥି ଆଛେ ; କିନ୍ତୁ ଆମାର ଭାସାତ ତେଣେ ଧରଣର ପୁଥି ନିଚେଇ ତାକବ । ସେଇ ଅଭାବ ଚୁଲି-ଏଡାଲ-ମାନ ଗୁଚାବର ମନେରେ ଆକ କୋମଳ-ମତି ଲ'ବା-ଛୋରାଲୀବିଲାକର ଆଗତ ମହାଭାବତର ଚିତ୍ରଟୋ ଚମୁକେ ଦାଙ୍ଗି ଧରାବ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି କୁନ୍ଦ ପୁଥିଥିନି ଲିଖିଲେ । ଏହି ପୁଥି ଲିଖିବର ଯେ ମହି ମଞ୍ଜୂର୍ ଅନୁପୟୁକ୍ତ ଆକ ଇମାତ ଯେ ବହୁତ ବଡ଼-ଟୁଟ୍ଟା ଦୋଷ ବୈ ଗୈଛେ ତାକ ମହି ଭାଲକେ ବୁଜିଛେ । ଆକ ମୁକ୍ତକର୍ତ୍ତେ ସ୍ଵୀକାର କରିଛେ । ମୋର ଏହି ଉତ୍ସମ ଯେ ବାନ୍ଧାଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଧରିବଲୈ ଘୋରାବ ତୁଳ୍ୟ ହୈଛେ, ତାତ ଅଲପୋ ସନ୍ଦେହ ନାହି । ତଥାପି ଅସ-ମୀଯା-ଭାସା-ମାତ୍ରର ଚବଣତ ନିର୍ଗନ୍ଧ ଫୁଲ ଏପାହି ସଂପି ସେବା ଜନାମଲୈ ମୋରୋ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ଜନ୍ମାତ, ଏହି କାମଲୈ ମର-ସାହ ଦିଲେ । ଆଶା-କର୍ବୋ ସହଦୟ ପାଠକ-ପାଠିକାମକଲେ, ନିଜ-ଗୁଣେ, ମୋର ସ୍ଥିତା କ୍ଷମା କରିବ ।

ଅମ୍ବାଯା ଭାସା ସକଳୋ ବିଷୟରେ ରବ ଚହକୀ ହଲେଓ ଏହି ଭାସାର ନିର୍ଭାଜ ଶବ୍ଦବିଲାକ ବ୍ୟରହାବ କରା ମାନୁହର ସଂଖ୍ୟା ଦିନକ-ଦିନେ କମି ଗୈଛେ ଯେନ ଲାଗେ । ସଦିହେ ମୋର ଅନୁମାନ ଏଫେରିମାନୋ ସଂଚା ହୁଏ, ତେଣେ ଇବର ପରିତାପର ବିଷୟ ; ଆକ ଆମାର ଭାସାର ବିଶିଷ୍ଟତା ବନ୍ଦା କରିବିବର ନିମିତ୍ତେ ଗା-ମୁବି ଦିବିବ ସମୟ ଆହିଲ । ଏହି ପୁଥିଥିନିତ ଯିମାନ ପାର୍ବୋ ସିମାନ ନିର୍ଭାଜ ସକରା ଶବ୍ଦ ଆକ ଥଣ୍ଡ-ବାକ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରିବଲୈ ବର ପୁରୁଷାର୍ଥ କରିଛେ । କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟତ କିମାନ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହ'ବ ପାରିଛେ । ତାର ମୀମାଂସା ବାଇଜେ କରିବ ।

বাইজৰ পৰা পুতো পালে এনেকুৱা আৰু দুখন-চাৰিথন পুঁথি
প্ৰকাশ কৰিবৰ ইচ্ছা থাকিল।

নিজে ভালকৈ গ্ৰন্থ, চাৰ নজনা দোষত ইয়াত ঠামে-ঠামে অলগ
ভুল বৈ গ'ল। যদি বাইজৰ অনুগ্ৰহত ই কোনোৰা জোনত দ্বিতীয়
তাৰ্দৰণত ভৰি দিব পাৰে, তেন্তে সেই আসোঁৱাহ গুচাবলৈ যত্ন
কৰিম।

যিবিলাকৰ নিমিত্তে এই পুঁথিখনি লিখা হৈছে, ইয়াৰ দ্বাৰা যদি
সিবিলাকৰ ধনিষ্ঠামানো উপকাৰ হয়, তেন্তে মোৰ পৰিশ্ৰম সাৰ্থক
মাণিগ।

পৰিশ্ৰেষ্ট জনাওঁ যে লক্ষ-প্ৰতিষ্ঠ সাহিত্যিক শ্ৰীযুক্ত হিতেশ্বৰ বৰ
বৰকৰা, সাহিত্য-বৰ্থী শ্ৰদ্ধালু পূৰ্ণানন্দ
শৰ্ম্মা পাঠক বি-এল, শ্ৰীযুক্ত দেবেন্দ্ৰনাথ বেজবৰা বি-এল, আদি
কেইগৰাকীমান কৃতবিত্ত লোকে, এই পুঁথিখনি হাতেলিখা অৱস্থাত
থাকোতেই, মোক বছত বুদ্ধি-ভাৰসা দি সহায় কৰিছিল; আৰু ই
যে আজি বাইজৰ আগলৈ ওলাব পাৰিলে, ইও সিবিলাকৰ উদগণিব
ফলহে। সেইবাবে তেখেতসকলৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ থাকিলোঁ। অলমতি-
বিশ্ববেণ। ইতি—

কটকীপুঁথি, মোৰহাট।

১লা জানুৱাৰী, ১৯২৮ চন।

{ বাইজৰ কৃপা-গ্ৰাথী,
শ্ৰীমহেশচন্দ্ৰ শৰ্ম্মা কটকী।

শ্রীকৃষ্ণচন্দ্রার নমঃ ।

ক্ষেপণী

প্রথম অংশ ।

কৌবুর
পাণ্ডুসকলৰ
বংশ পরিচয় ।

বিখ্যাত চন্দ্ৰবংশত, প্ৰতীপ নামেৰে স্বনামধন্য
এজন বজা আছিল। তেওঁৰ পুত্ৰেকৰ নাম
শান্তনু। শান্তনু ইমান ভাল বজা আছিল যে,
তেওঁৰ কপ আৰু গুণত মুক্ষ হৈ, স্বয়ং গঙ্গাদেবী আহি
তেওঁত বিয়া সোমাইছিলহি। দেৱৰূত নামেৰে এটি ল'বা তৈ
তেওঁ স্বগলৈ গুটি গ'ল ।

গঙ্গাদেবী ঘোৰাৰ পাচত, শান্তনুৱে আৰু এগৰাকী কুঁৰৰী
বিয়া কৰাইছিল। তেওঁৰ নাম সত্যৱতী। সতিনীয়েকৰ পুত্ৰে
দেৱৰূতে কিবা টাটক-নাটক কৰিব বুলি সন্দেহ কৰি, সত্যৱতীৰ
বাপেকে, সত্যৱতীক শান্তনুলৈ বিয়া দিবলৈ পোনতে কেৰ-
ঘেঁহাইছিল। সেই কাৰণে, দেৱৰূতে, “মই বজা নহও আৰু
বিয়া নকৰাও” বুলি প্ৰতিজ্ঞা কৰিব লগা হৈছিল। পিতাকক

সন্তোষ দিবৰ মনেৰে, স্বার্থত্যাগ কৰি, এনে ভয়ঙ্কৰ প্রতিজ্ঞা
কৰা বাবে, তেওঁৰাবে পৰা তেওঁৰ নাম ‘ভৌদ্ধ’ হ’ল।

কালক্রমে সত্যরতীৰ ঢুটি ল’বা হ’ল। বৰজনৰ নাম
চিৰাঙ্গদ, আৰু সকজনৰ নাম বিচিৰবীৰ্যা। বিয়া-বাক নো
কৰাওঁতেই, চিৰাঙ্গদ ঢুকাই থাকিল। বিচিৰবীৰ্যালৈ কাশীৰ
বজাৰ দুগৰাকী জীয়েক—অস্বিকা আৰু অম্বালিকাক-বিয়া কধোৱা
হৈছিল। কিন্তু কোনো সতি-সন্তুতি হ’বলৈ নো পাওঁতেই,
তেৱেো স্বৰ্গী হ’ল। প্ৰসিদ্ধ কুকুল ইমানতে লোপ পায়
পায় হৈছিল; কিন্তু বাসদেৱৰ তপোবলৰ প্ৰভাৱত, দুয়ো
গৰাকী কুৰৰীৰ এটি এটিকৈ ল’বা হ’ল। অন্তঃপুতেকৰ
নাম ধূতবাট্টী; আৰু অম্বালিকাৰ পুতেকৰ নাম পাণু।
ধূতবাট্টীই বিয়া কৰালে গান্ধাৰ দেশৰ বজাৰ জীয়েক গান্ধাৰীক।
এওঁৰ দুর্যোগন, দুঃশাসন আদি কৰি এশ ল’বা, আৰু
দুঃশলা নামেৰে এটি ছোৱালী হ’ল। পাণুৰে দুগৰাকী বাণী
বিয়া কৰাইছিল। বৰ গৰাকীৰ নাম কুন্তা; তেওঁৰ যুবিষ্ঠিৰ,
ভীম আৰু অৰ্জুন নামেৰে তিনি জন ল’বা হ’ল। সক
গৰাকীৰ নাম মাদ্রী; নকুল আৰু সহদেৱ তেওঁৰ পুতেক।
ধূতবাট্টী জন্মান্ত আছিল। সেই বাবে, তেওঁৰ ভায়েক
পাণু, হস্তিনাৰ বজা হ’ল। ঘৃণয়া কৰিবলৈ যাওঁতে, বনত,
এদিন তেওঁৰো হৰ্ঠাত ঘৃতু হ’ল।

ধূতবাট্টীৰ পুতেকসকলক “কোৰৰ” আৰু পাণুৰ পুতেক-
সকলক “পাণুৰ” বোলে।

ପାଣ୍ଡରମକଳବ
ପ୍ରତି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନବ
ଦୂର୍ବିରହାବ ।

ପାଣ୍ଡ ସଜା ଚୁକୁରାବ ପାଚତ, ହସ୍ତିନାବ ବାଜପାଟିବ
କାବଣେ, କୌର ଆକ ପାଣ୍ଡରମକଳବ ଭିତବତ
ବବ ଥୋରା-କାମୋରା ଲାଗିଲ । ଆଗେରେ କୈ ଅହା
ହେଛେ ଯେ ସ୍ଵତବାଟ୍ର ଜନ୍ମାନ୍ତ ଥକା ବାବେ ପାଣ୍ଡହେ ସଜା ହ'ବ ଲଗା
ହେଛିଲା । ସାଧାବନତଃ ସଜାବ ଲ'ବା ବାଜସିଂହାସନତ ସହାବ ନିଯମ ।
ସେଇ ହିଚାବେ, ପାଣ୍ଡରଜାବ ବବ ପୁତେକ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙେ ହସ୍ତିନାବ
ସିଂହାସନତ ସହିବ ଲାଗେ । କିନ୍ତୁ ସ୍ଵତବାଟ୍ରର ପୁତେକ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ,
ଦୂର୍ବିଶାସନ ଆଦିଯେ, ଏଇ କଥାତ ମବଣାନ୍ତିକ ବେଜାବ ପାଲେ;
ଆକ ଏଇ ସ୍ଵଯୋଗତେ ବାଜସିଂହାସନ ତେଉଁବିଲାକବ ହାତଲେ
ଆନିବବ ଘନେବେ, କଁକାଲତ ଉଞ୍ଚାଲି ବାନ୍ଧି ଲାଗିଲ । ତେଉଁବିଲାକବ
ଅମ୍ବ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟତ ପରିଣିତ କରିବବ କାବଣେ ପାଣ୍ଡରମକଳବ
ବିକକ୍ତେ ସିବିଲାକେ ଅତି ଜୟନ୍ତ ପ୍ରକାଶବ ମଡ଼୍ୟାନ୍ତ କରିବାଲେ
ଧରିଲେ । ପୁତେକମକଳବ କଥାକେ ନକ୍ଷ୍ଟ, ଯୁଧିଷ୍ଠିର ସଜା ହୋରା
କଥାଟୋ, ବୁଢା ସ୍ଵତବାଟ୍ରର କାଗତୋ ଭାଲ ନାଲାଗିଲ । ପୁତେକ-
ହିତକ ସଜ ପରାମର୍ଶ ଦି ଭାଲ ବାଟଲେ ଅନା ତେଓଁବ ନିଚିନା ବ୍ରଦ୍ଧ
ମାନୁହ୍ସ ଉଚିତ ଆଛିଲ । କିନ୍ତୁ ତେଓଁ ତାକେ ନକବି, ତଳେ-
ତଳେ ତେଓଁବିଲାକକ ଫେଁଟାଇହେ ଦିଲେ । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ‘ନେବା’
ବୁଲିଲେଓ ଚାବି ଚାପନ ବୋରା ବିଧବ ମାନୁହ ଆଛିଲ; ତାତେ
ଆକୌ ଯେତିଯା ପିତାକବ ଗର୍ଭାଶୟ ବୁଜି ଲ'ଲେ, ତେତିଯା
ତେଓଁ ଉନୈଛତ-ବା-ବଳାବଲୈ ଧରିଲେ । ସାତେ-ପାଚେ, ଅଲପ
ଦିନର ଭିତରତେ ପାଣ୍ଡରମକଳବ ଦୁଖ କୁଳାଇ-ପାଚିଯେ
ମଧ୍ୟବା ହ'ଲ ।

ଫୁଟମନିଯାବ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ଦେଖିଲେ ଯେ, ପାଣ୍ଡରମକଳକ ମାରିବିଲେ
ହ'ଲେ, ଜଯେ-ଜଯେ ସକଳୋତକେ ବାହୁବଳୀ ଭୀମକ ଦିହା ଲଗାଇ
ନଳ'ଲେ ଇକେଇଜନର ଗାତ ହାତ ଦିବିଲେ ସ୍ଵିଧା ନହ'ବ ।
ଆକୋ ଭୀମକ ମାରିବିଓ ଲାଗିବ ଆକ କଥାଟୋଓ ଅଙ୍ଗୁଟ ହୈ
ଥାକିବ ଲାଗିବ । ଏତେକେ, ବିହ ଖୁଡ଼ରାବ ବାହିବେ, ଏହି କାମ
ଖୋଜ-ମାରି କରିବିଲେ, ଆକ ଆନ ଉପାୟ ନାହିଁ । ଇହାକେ
ଠିକ କବି, ତେଣୁ ଏଦିନ ଭୀମକ ବିହ ଖୁରାଲେ କିନ୍ତୁ ଦେଖିବର
ଇଚ୍ଛାତ, ଭୀମର ଏକୋ ନହ'ଲ । ଏହି କଥା ସୁମୁକ-ଘାନାକକେ
ପାଣ୍ଡରମକଳର କାଣତ ପରିଲତ, ତେଣୁବିଳାକ ଆକ କୁନ୍ତୀଯେ ବସ
ଭଯ ଥାଲେ; ଆକ ବସିକେ ଗା ଚନ୍ଦାଲି ଫୁରିବିଲେ ।
ଭୀମକ ଗିଟେବ ଲଗତ ବିହ ଖୁରାଇ ମାରିବିଲେ ଯି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର
ସତ ଯାଏ, ମେହି ନେଓଚା-ଖୋରା ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ କରିବ ନୋରାଏ ନୀହ
କାମ କିବା ଆଛେ ଜାନୋ ?

ଭୀମକ ବିହ ଖୁରାଇ ମାରିବ ନୋରାବି, ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ, ଏଇବାର
ସକଳୋଟିକେ ଏକେଲଗେ ପୂର୍ବ ମାରିବିଲେ ଭିତରେ-ଭିତରେ ଚକ୍ରାନ୍ତ
କରିବିଲେ ଧରିଲେ । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଆଦେଶମତେ ବାବଣାବତ ନାମେରେ
ଠାଇତ, ଲା, ଘିଁଟୁ, ଧୂନା, ଆକ ତେଲ ଆଦି ବସ୍ତ୍ର କରା, କାମୀ,
ଚାଲ, ବାବ ଆଦିତ ସୁମାଇ, ଏଟା ସବ ସଜୋରା ହ'ଲ । ଏହି
ସବଟୋର ନାମେଇ ‘ଜତୁଗୃହ’ । ଠିକ ହ'ଲ ଯେ, ଧୂତବାଷ୍ଟ୍ରୀଙ୍କ ଲହନ
ଦି, ପାଣ୍ଡରମକଳକ ତାତ କିଛୁଦିନ ଥାର୍କକବିଲେ ପର୍ତ୍ତାବ; ତାବ ପାଚତ
ସ୍ଵିଧା ଚାଇ, ମେହି କାମତ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ସୋହାତ ପୁରୋଚନ
ମଦ୍ରୀଯେ ଏଦିନ, ମେହି ସବତ ଜୁଇ ଲଗାଇ ଦି, ତେଣୁବିଳାକକ

ଜୀଯାଇ-ଜୀଯାଇ ପୁରି ମରିବ । ତେତିଆ ହ'ଲେ, ଶକ୍ରା ମରିବ
ଆକ କଥାବେ ଭେଦ ନାଭାଗିବ ।

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନ-ବାରତ, ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚର ଆକ କୁନ୍ତୀଦେବୀ, ବାବଗା-
ବତଲେ ସାତ୍ରା କବିଲେ । ପାଞ୍ଚରସକଳର ବିଦୁଷ ନାମେବେ ଏଜନ
ପରମ ହିତୈସି ଦଦାୟେକ ଆଛିଲ । ସତ୍ୟନ୍ତଟୋ ବର ଗୁପୁତେ-
ଗୁପୁତେ ହୈଛିଲ ସଦିଓ ତେଁ ତାବ ଫୁଟ ପାଇଛିଲ; ସେଇ
ଗୁଣେ, ଦୁର୍ଯ୍ୟାଧନର ଦୁର୍ଭିସନ୍ଧିର କଥା ତେଁ ପାଞ୍ଚରସକଳକ କୈ
ସତର୍କ କବି ଦିଲେ । ତେଁବେ ପରାଗର୍ଣ୍ଣ ଅନୁସାବେ, ଛେଗ ଚାଇ,
ଜତୁଗୃହର ଭିତରେଦି ଏଟା ସୁବଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର କବି ବଥା ହୈଛିଲ;
ଆକ ଶକ୍ରରେ ସବତ ଜୁଇ ଦିଯା ମାତ୍ରକେ, ସେଇ ସୁବନ୍ଦେଦି ପଲାଟି
ଗୈ ପାଞ୍ଚରସକଳେ କଥମପି ପାବ ପାଲେ; ନଚେ ସବର ଲଗେ-ଲଗେ
ତେଁବିଲାକ୍କୋ ପୁରି ଜାହ ଗଲହେତେନ । ସଟନାକ୍ରମେ ଏଜନୀ
ନିମାଦୀ ଆକ ତାଇବ ପାଞ୍ଚ ପୁତେକ, ସେଇ ବାତି, ଜତୁଗୃହତ ଶୁଇ
ଆଛିଲ । ସିହିତ ତାତେ ପୁରି ଚାଇ ହ'ଲ । ସିହିତବ ପୋବା
ହାବ-ମୂରବୋର ଦେଖି, ଲୋକେ ଭାବିଲେ ସେ ପାଞ୍ଚରସକଳ ଦରା-
ଚଲାତେ ପୁରି ମରିଲ ।

ସୁବନ୍ଦେଦି ଗୈ ପାଞ୍ଚରସକଳ ଅଗାଧ ହାବିତ ସୋମାଲଗୈ ।
ତାବ ପାଚତ, ଛଦ୍ମ ବେଶେବେ ଭାଲେମାନ ଦିନ ଅ'ତ-ତ'ତ ସୂର୍ଯ୍ୟିପକି
ଅରଶେବତ, ବ୍ୟାସଦେଵର ପରାଗର୍ଣ୍ଣ ମତେ, ଏକଚକ୍ରା ନଗବଲୈ ଗ'ଲ;
ଆକ ତାତ ଏଘର ବାମୁନର ସବତ ଥାକିବଲୈ ଲ'ଲେଗୈ । ତେଁ-
ବିଲାକ ପୁରାଇ ଭିକ୍ଷାଲୈ ଯାଯ, ଆକ ଗଢ଼ିଲି ଉଲଟି ଆହେ ।
ମାଗି-ଥୁଜି ଯି ପାଯ ତାକେ ଆନି, ଆଟାଇକେଉଜନେ ମିଲି

ବାମୁଣ୍ଡର ସବତ ଥାଯାଇ । ଇଯାତ, ତେଓବିଲାକେ ଭିକ୍ଷୁକର ବେଶେରେ
ଏହି ଦରେ, ପେଟ-ପ୍ରାବର୍ତ୍ତାବଳୈ ଧରିଲେ ।

ଇଯାବ କିଛୁଦିନର ପାଚତ, ଏଜନ ଅତିଥି ବାମୁଣ୍ଡର ମୁଖେ
ତେଓବିଲାକେ ବାତବି ପାଲେ ଯେ, ପାଧିଳ-ବାଜ-ଦ୍ରପଦର ଜୀଯେକ
ଶ୍ରୋଗନ୍ଦୀର, ସୋନକାଳେ ସ୍ଵର୍ଗର ହ'ବ ।

ଶ୍ରୋଗନ୍ଦୀର ଆଞ୍ଚ୍ଯାଙ୍କୁ ।

ଶ୍ରୋଗନ୍ଦୀର ଜନ୍ମ ପାଧିଳ ଦେଶତ ଦ୍ରପଦ ନାମେରେ ଏଜନ ବଜା
ବିବରଣ । ଆଛିଲ । ତେଓବ ଆନ ଏଟା ନାମ ସଜ୍ଜିତିରେ
ବଜାଇ ‘ପୁତ୍ରେଷ୍ଟି’ ଯଜ୍ଞ କବି, ଲ୍ଯା ଛୋରାଲୀ ଏହାଲି ଲାଭ
କବିଛିଲ । ଚିକମିକିରା ବଥ ଏଥରତ ଉଠି, ଲ୍ବାଟି ଯଜ୍ଞବ-କାନ୍ତିର
ପରା ଓଲାଲ; ଆକ ଛୋରାଲୀଟି ଓଲାଲ ଯଜ୍ଞର ବେଦୀର ପନ୍ଦି ।
ଛୋରାଲୀଟି ବବ ଦୀପ-ଲୀପ, ଆକ ତେଜେମୁଖେ-ଫୁଟିଯାର
ଫୁଟି-ବାୟ ଆଛିଲ । ତେଓ ଅଲପ ମିଠା ବବଣୀଯା ଆଛିଲ ସଦିଓ
ଗଢ଼-ପିଟ ଆକ ଠାଚତ ହ'ଲେ ଜାକତ ଜିଲିକା ଆକ ଚକୁ-ଦିଲେ-
ଚକୁ-ବୋରା ଆଛିଲ । ମୁଠତେ, ତେଓ ପାତ-ମୁଗୀ ଚବାଇ ସେନ ଗାଁତ
ଆକ ଲ-ନି ଆଛିଲ । ତହୁପରି, ତେଓବ ଗାବ ପରା ସଦାଯ ସଂଜୋ
ପଦୁମ ଫୁଲର ବାଚ ଓଲାଇ ଥକାତ, ବାଟର ବାଟକରାଯୋ ଥନ୍ତେକ

ବୈ, ତେଓକ ନୋଚୋରାକେ ଯାବ ନୋରାବିଛିଲ । ତେଓ ବର ସାଦବୀ ଆକ ଶୁଣରଭୀଓ ଆଛିଲ । ଗାବ ବବଣ ଅନୁସବି ତେଓର ନାମ ହ'ଲ ‘କୃଷ୍ଣ’ । ପିତାକର ନାମ ଅନୁସାବେ ତେଓର ନାମ ଦୁଟା ହ'ଲ ଏଟା ‘ଦ୍ରୋପନ୍ଦୀ’ ଆକ ଆନଟୋ ‘ଯାଜ୍ଞସେନୀ’ । ପାଞ୍ଚାଳ ଦେଶତ ଜନ୍ମ ହୋଇବାରେ, ତେଓର ଚତୁର୍ଥ ନାମ ‘ପାଞ୍ଚାଳୀ’ । ତେଓର ପଞ୍ଚମ ନାମ ‘ପାର୍ଵତୀ’ ଆଛିଲ । କିନ୍ତୁ ତେଓର ସକଳୋରେ ଜନାଜାତ ନାମ ଦ୍ରୋପନ୍ଦୀହେ ।

ଦ୍ରୋପନ୍ଦୀର ଶୁଳ୍କ ପକ୍ଷବ ଚନ୍ଦ୍ରମାର ଦରେ, ଦ୍ରୋପନ୍ଦୀ, ଦିନକ-ଦିନେ ସୟମ୍ବର । ଉଥିଲି ଆହିଲ । ବିବାହଯୋଗ୍ୟ ହ'ଲତ, ଦ୍ରୋପନ୍ଦ ବଜାଇ ତେଓର ବିଯାବ ଆଯୋଜନ କରିଲେ । ଏହି ସ୍ୱଯମ୍ବରର କଥାକେ ପାଞ୍ଚରମକଳେ ବାମୁଗ ଏଜନର ମୁଖେ ଏକଚକ୍ର ନଗରତ ଶୁଣିଛିଲ ସୁଲି, ଆଗେଯେ କୈ ଅହା ହେଛେ । ମେହି କଥା ଶୁଣି ତେଓବିଲାକେ ଭାବିଲେ, ‘ଇଯାତ ଥାକି ବର ଆମନି ଲାଗିଛେ, ଆକ ଲାହେ-ଲାହେ ମାନୁହେଓ ଭିକ୍ଷା ନିଦିଯା ହେଛେହି । ଅତଏବ, ଏହି ଚଲତେ ପାଞ୍ଚାଳ ଦେଶଲୈ ଗ'ଲେ, ସ୍ୱଯମ୍ବର ଦେଖାଓ ହ'ବ; ଦେଶ ଚୋରାଓ ହ'ବ’ । ଏହିଦରେ ଶ୍ରୀ-ଗଂଥା କବି ଥାକୋତେଇ, ହଠାତ ବ୍ୟାସଦେଇର ଲଗତ ସିବିଲାକର ଦେଖାଦେଖି ହ'ଲ । ତେଓ, ତେଓବିଲାକକ ତାଲେ ଘାବଲୈ ପରାମର୍ଶ ଦିଲେ । ତେତିଆ ଶୁଭ ଦିନ-ବାବ ଢାଇ, ପାଞ୍ଚରମକଳେ ପାଞ୍ଚାଳ ଦେଶଲୈ ଘାବା କରିଲେ । କେଇଦିନମାନର ପାଚତ, ପାଁଚ ପାଞ୍ଚର, କୁଣ୍ଡି ଆକ ପୁରୋହିତ ଧୌମା, ପାଞ୍ଚାଳ ଦେଶତ ଉପସ୍ଥିତ ହେ, ଏଟା କୁମାରର ସବତ ଥାକିବଲୈ ଲଙ୍ଗେଗେ ।

তেওঁবিলাকে দেখিলে যে, স্বয়ম্বৰ উপলক্ষে গোটেই বাজ্যত
বৰ খদম-দম লাগি পৰিছে। ক্ৰমাংশ পোকৰ দিন ধৰি, কত
খৰি, মুনি, বজা, কোৱৰ আৰু ডাঙৰ ডাঙৰ ঘোন্দা তালৈ
আহিছে, তাৰ লেখজোখ নাই। স্বয়ম্বৰ চাবলৈ, স্বৰ্গৰ দেৱতা-
সকলো আহিল। এই কেইদিনত, নাচ, গান, ভাৱনা আৰু
নানাবিধি আমোদ-প্ৰগোদ্ধ নিদালৈ, পাঞ্চাল দেশত দিন বাতিৰ
ছেদ-ভেদ নাইকিয়া হ'ল।

আজি স্বয়ম্বৰৰ দিন। বৎ-ধেমালি আন কেইদিনতকৈয়ো
দদহ গুণে বাঢ়িল। অহা আহিছে, ঘোৱা গৈছে; বাজ-বাটেদি
মানুহৰ সোঁত ব'বলৈ ধৰিলে। এটাৰ মূৰত মাৰ মাবিলে
এশটা মৰা হ'ল। অসংখ্য খৰজ, পতাকা, কলপুলি আদিয়ে
নগৰখন তুলি ধৰিলে। নগৰখন এখন মনুষ্য-সাগৰত পৰিণত
হ'ল। মানুহৰ হঙ্গম আৰু চৰিব বুলি ভাবি, মুধিষ্ঠিৰ আদি
পাঁচ ভায়ে, পুৱা ভাগতে সভালৈ গ'ল। স্বয়ম্বৰৰ ঘো-জা
দেখি, তেওঁবিলাক আচৰিত হ'ল। আচৰিত হ'বৰ কথাও;
কাৰণ, এনেকুৱা বিতোপন সভাঘৰ, আৰু ৰঞ্জ-ঝৰজা, আৰু
বাজকোৱৰ সকলৰ চকুদিলে চকু ঘৰাব নোৱাৰা বিচ্ছি সাজ-
পাৰ, তেওঁবিলাকে আগেয়ে ক'তো দেখা নাছিল। তাত
তেওঁবিলাকে বামুণবিলাকৰ মাজত মুখলুকাই বহি, দ্ৰৌপদীনো
কেতিয়াকৈ সভালৈ আহিব, তাকে ধিয়াবলৈ ধৰিলে।

এখন প্ৰকাণ্ড ধনুত গুণ লগাই, লক্ষ্য বিন্দীৰ লাগে।
দ্ৰুপদি বজাৰ বৰ ইচ্ছা, দ্ৰৌপদী ঘেন অৰ্জুনলৈ পৰে। সেই

କାବଣେଇ, ବ୍ୟାସଦେରର ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ, ଅର୍ଜୁନର ବାତିବେ ଆନ କେବେ ଦାଙ୍ଗିବ ନୋରାବୀ ଏଥନ ଧନୁ, ତେବେ ସଜାଇ ବାଥିଛିଲ ।

ସଥାସମୟର ଦ୍ରୋପଦୀଯେ ଶୁନ୍ଦର ସାଜ-କାପୋବ, ଅୟ-ଅଲକ୍ଷାର ପିନ୍ଧି-ଉବି, ଆକ ହାତତ ଏଥାବ ଧୂନୀଯା ଫୁଲର ମାଳା ଲୈ କକାଯେକ ଧୂମଟହାନ୍ତର ଲଗତ, ସଭାତ ସୋମାଲହି । ତୃକ୍ଷଣାଂ, ଗୀତ, ବାଦୀ, କୋଲାହଳ ଆଦି ସକଳେ ନିଜମ ପବିଲ ।

ତେତିଆ ଧୂମଟହାନ୍ତର ସକଳୋରେ ଶୁନାକେ କ'ବଲେ ଧବିଲେ, “ଶୁନ୍ଯାତ ଏଟା ସୋଗର ମାଛ ବଖା ହେଛେ । ଆପୋନାଲୋକେ ତାବ ଛୀ ତଳର ପାନୀତ, ସ୍ପଷ୍ଟଟିକେ ଦେଖିବଲେ ପାବ । ତାବ ଅଲପ ତଳତେ ଏଟା ଚକ୍ର ଅନବର୍ତ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଲାଗିଛେ । ପାନୀତ ଛୀ ଚାଇ, ଯି ଜନେ ଚକ୍ରର ବିନ୍ଧାଇଦି ସବକାଇ କ୍ରମାଂ ପାଁଚ ଡାଲ ଶବେବେ ମାଛଟୋର ମାଣିକର ଚକୁ ଦୁଟା ବିନ୍ଧିର ପାବିବ । ଦ୍ରୋପଦୀଯେ ତେବେ ବ ଡିଙ୍ଗିତେ ବବ-ମାଲ୍ୟ ପିନ୍ଧାଇ ଦିବ ।”

ତତାଲିକେ ଚାବିଓ ଫାଲେ ହଲହୁଲ ଲାଗି ଗ'ଲ ! ସକଳୋରେ ଲକ୍ଷ୍ୟଭେଦ କରିବଲେ ଆଗେଯେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିନ୍ଧି ଦ୍ରୋପଦୀକ ଲାଭ ବଜାବିଲାକର ଉଦୋଗ । କବିବଲେ ଉଲହ-ମାଲହ ଲଗାଲେ । ଏଜନ ଏଜନ କୈ ଶଳ୍ଯ, ଶିଶ୍ରୁପାଲ, ଜରାସନ୍ଧ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆଦି ବଜାସକଳେ ପ୍ରାଗ-ଟାଁକି ଚେଷ୍ଟା କବି ଚାଲେ; କିନ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିନ୍ଧା ଦୂରେ ଥାଓକ ବହୁତେ ଧନୁ ଖନକେ ଭିରାବ ନୋରାବିଲେ । ଧନୁର ଭବତ କୋନୋକାତି ହୈ ପବିଲ; ଅତିବିକ୍ରି ପବିଶ୍ରମ କରାବ ଦୋଷତ, କୋନୋକୋନୋରେ ହୋଲୋକା-ହୋଲୋକେ ତେଜ ବଁତିଆଲେ । ବବ ବବ

ବଜା ଆକ ବୀରବିଲାକବ ହର୍ଗତି ଦେଖି, ସକ-ସ୍ଵରାବିଲାକେ ଦୂରରେ
ପଦା, ସମୁଖନାଲେ ନମକାବ କରିଲେ । କର୍ଣ୍ଣି ଗଞ୍ଜପ ମାବି ଏବାବ
ଆଗ ବାଢ଼ି ଗୈଛିଲ ହୟ; କିନ୍ତୁ ସାବଥିବ ପୁତେକ କର୍ଣ୍ଣି ଲଙ୍ଘ୍ୟ
ବିନ୍ଦିବ ପାବିଲେଓ, ଶ୍ରୋପନ୍ଧୀଯେ ତେଓଂକ ପତି ବସନ କରିବଲେ
ଅମାନ୍ତି ହୋରାତ, ତେରୋ ଥୋହ-ଥୋହ ପାତି. ବହିବ ଲଗା ହ'ଲ ।

ଅର୍ଜୁନର ଲଙ୍ଘା ତେବେ । ପାଞ୍ଚରମକଳ ଅତପ ବାମୁଣ୍ଡବିଲାକବ ମାଜତ ଏନେ

ତାରେ ବହି ଆଚିଲ ଯେ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆକ ବଲବାମର
ବାହିବେ, ତେଓଂବିଲାକକ ଆନ କୋନୋ ଲୋକେ ଚିନି ପୋରା ନାଚିଲ ।
ବଜାବିଲାକ ଭାଗବି ଉଲଟି ଅହ ଦେଖି, ସୁଧିଷ୍ଠିବେ ଇଞ୍ଜିତ ଦିଯାତ,
ଅର୍ଜୁନ ସମୁଖନବ କାଷଲେ ଆଗବାଢ଼ି ଗ'ଲ । ତେଓଂବ ଏନେକୁରା
ମରସାହ ଦେଖି, ସଭାତ ଥକା ସକଳୋ ଆଚବିତ ହ'ଲ । ବିଶେଷକୈ
ବାମୁଣ୍ଡବିଲାକେ ଭାବିଲେ ଯେ, ତେଓଂବ ଉତ୍ତରାନିତ ଏତିଯା ସିବିଲାକବ
ଦନ୍ତିଙ୍ଗ ଫେରାବୋ ମୂର ମରିବ । ସେଇ ବାବେ, ତେଓଂବିଲାକେ ଅର୍ଜୁନକ
ବାବେ-ବାବେ ନିଷେଧ କରିବଲେ ଧରିଲେ; କିନ୍ତୁ ତେଓଂ କାବୋ ହକା-
ବଧା ନାମାନିଲେ । ଚାଓତେ ଚାଓତେ, ତେଓଂ ବିଶାଳ ସମୁତ
ଶ୍ରେଣୀ ଲଗାଇ, ପ୍ରଥମତେ ଶୁକ ଶ୍ରୋଗାଚାର୍ଯ୍ୟକ ସ୍ମୃଦନ କରି, ଶର ସନ୍ଧାନ
କରିଲେ; ଆକ ଏକାଦିକ୍ରମେ ପାଁଚ ପାଟ ଶରେବେ ଲଙ୍ଘା ବିନ୍ଦି
ଦେଲାଲେ ।

ଚାରିଓଫାଲବ ପଦା ‘ଜୟ ଜୟ’ ବବ ଉଠିଲ । ଢାକ, ଢୋଲ,
ଖୋଲ, ହୃଦଂ, ଦବା, ଶଙ୍ଖ, ବସକାହ, କାଲି, ଭେଣୀ କରତାଳ ଆଦିବ
ଶବ୍ଦତ, ତଳବ ମାଟି ଓପର ହ'ଲ । ଦେରତାମକଳେ ପୁଷ୍ପବୃଦ୍ଧି କରିବଲେ
ଧରିଲେ । ସମ୍ମନ୍ତ, ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ପେହିୟେକବ ପୁତେକ ଭାଯେକ

ହୁଏ । ଅର୍ଜୁନର ସାଫଳ୍ୟର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆନନ୍ଦର ନାଚି ଉଠିଲ । ସେଇ ଆନନ୍ଦ କୋଲାହଳର ମାଜତ । କ୍ରୋପଦୀ ଆଗବାଢ଼ି ଆହି, ଅର୍ଜୁନର ଡିଙ୍ଗିତ ନାହେକେ ମାଲାଧାବି ପିନ୍ଧାଇ ଦିଲେଗେ ।

ଏହି ଦାରୁଣ ଅପମାନ କ୍ଷତ୍ରିୟ ବଜା-

ଭୀମ ଆରୁ ଅର୍ଜୁନେବେ ବିଲାକେ ସ'ହି ଥାକିବ ନୋରାବିଲେ । ଇମାନ-
ମତେ ରଜାବିଲାକର ସୁଦ
ଆରୁ ପଲାଯନ । ବିଲାକ ଗଣ୍ୟ, ମାନ୍ୟ ଆକୁ ସିରଫୁଟା ବଜା ଥାକୋତେ

ସାଧାବନ ଭିକ୍ଷୁକ ବାମୁଣ ଏଟାଇ କ୍ରୋପଦୀକ ଲୈ
ଯାବଲେ, ତେଓଁବିଲାକେ ଏବି ଦିବନେ ? ତେଓଁବିଲାକବ ମାନତ ଏଇ-
ଟୋ ମହେ ଲାଜର କଥା । ଥିଂ ଆକୁ ଲାଜତ ହିତାହିତ ଜେନ ଶୂନ୍ୟ ହୈ,
ତେଓଁବିଲାକେ ଦଲବାନ୍ଧି କ୍ରୂପଦ ବଜା ଆକୁ ଅର୍ଜୁନକ ଆକ୍ରମଣ
କରିଲେ । ଇମାନ ବେଳି ଭୀମେ ଦେଖିଓ ନେଦେଖା ଭାବେ ଧବି
ମନେମନେ ବହି ଆଛିଲ । ଅର୍ଜୁନ ବିପଦତ ପବା ଦେଖି, ତେଓଁବ
ଗାଟୋ ବମ୍-ବମ୍କରେ ପୁରିବଲୈ ଧବିଲେ; ଆକୁ ହାତେବେ ଗଛ
ଏଜୋପା ଉଘାଲି ଲୈ, ତେଓଁ ବୁକୁ ଫିନ୍ଦାଇ ଥିଯ ହ'ଲ ।

ଏକାଲେ ହ'ଲ ଭୀମ ଆକୁ ଅର୍ଜୁନ ଆକୁ ଇକାଲେ ହ'ଲ ଅସଂଖ୍ୟ
ବଜା । ଦୁଯୋ ଦଲର ମାଜତ ତୟା-ମୟା ସୁଦ ଲାଗିଲ । କିନ୍ତୁ
ଶେଷତ ଅର୍ଜୁନେ ଶବେବେ ଆକୁ ଭୀମେ ଗଛେବେ କୋବାଇ, ସେତିଯା
କାକୋ ଅନ୍ତର୍ହିନ, କାକୋ ମୁକୁଟହିନ, କାକୋ ବର୍ଥହିନ କରିଲେ,
ଆକୁ କାବୋ ହାତ, ଭବି ବା କିଂକାଳ ଭାଙ୍ଗିଲେ, ତେତିଯାହେ
ବପୁରାହିତେ ଜଡାନ ପାଲେ । ସଟନ! ସେ ଏଣେ ବିସଦୃଶ ହୈ ଉଠିବ,
ଆକୁ ତେଓଁବିଲାକେ ସ୍ଵପ୍ନତୋ ଭବା ନାଛିଲ । ଏତିଯା ଭୀମ ଆକୁ
ଅର୍ଜୁନର ହାତର ପବା ସାବି ଘୋରାଓ ଟାନ କଥା ହୈ ପରିଲ ।

বজাবিলাকৰ জীয়াতু দেখি, শ্রীকৃষ্ণৰ দয়া লাগিল। তেওঁ
জানিব দুই পক্ষৰ মাজত মোমাই, গোলমাল মিটাই দিলে।
সেই দিন কর্ণ আৰু অর্জুনৰ ভিতৰত ভীষণ যুদ্ধ হৈছিল।
কর্ণ পলাই নোবোৱা হ'লে, তেওঁৰ ফালে কথাৰে সাং।

কুন্তীদেবী ঘৰতে আছিল। সঁজ লাগি
ভীম আৰু অর্জুনৰ
লগত দ্রৌপদীৰ কুমাৰৰ
ঘৰলৈ গমন। তথাপি পাণ্ডুসকল ঘৰলৈ উভটি
নহা দেখি, তেওঁৰ হিয়াই ধান-বনা-দি-
বানিবলৈ ধৰিলে। তেওঁ মূৰ যুমাই ভিতৰত
বহি আছিল; এনেতে ভীম, অর্জুন আদি দ্রৌপদীৰে সৈতে
চোতালত উপস্থিত হ'লহি। তেওঁবিলাকে তাৰে পৰা মাত লগাই
ক'লে, “আই আজি কি আচৰিত ভিক্ষা পাই আনিছোঁ,
এবাৰ ওলাই চোৱাইছি”। কুন্তীয়ে নভৰা নিচিন্তাকৈ ভিতৰৰ
পৰা উভৰ দিলে, ‘বোপাইহঁত, যি পাই আনিছোঁ, পাঁচো ভায়ে
সমানে ভাগ বাঁটি লোৱাইক’। হায় হায়! কি কথাসাৰ
কুন্তীৰ মুখৰ পৰা ওলাল! দ্রৌপদীতো ভাগ কৰিব পৰা
বস্তু নহয়। এতিয়া উপায় কি? পাণ্ডুসকল বৰ-বৰ-মোৰত
পৰিল। অৱশ্যেত মাতৃ আজ্ঞা লঙ্ঘন কৰাতকৈ পাঁচো জনে
দ্রৌপদীক বিয়া কৰাবলৈকে ঠিক কৰিলে।

ইফালে দ্রৌপদীনো কাৰ হাতত পৰিল তাৰ একো
উৱাদিহ নাপাই, দ্রুপদ বজাই চট্টকটাবলৈ ধৰিলে। তেওঁ
ভাবিলে, ‘যি জনে লক্ষ্য ভেদ কৰি, সকলোকে আচৰিত
কৰিলে, তেওঁ সঁচাকৈয়ে বামুণনে? যুদ্ধ সময়ত গচ জোপা।

ଉଦ୍‌ଘାଲିଲେ, ଯିଜନେ ତେଓଁକ ସହାୟ କରିଛିଲ, ତେରେଇ ବା କୋନ ? ଏଓଁବିଲାକ ବାମୁଣ୍ଡ ହୋରା ହିଲେ ଏକ ଲାଖତକୈଯେ ଅଧିକ କ୍ଷତ୍ରିୟ ବୀରକ ପବାସ୍ତ କବା ସନ୍ତର ଜାନୋ' ?

ଇଯାଏ ଆଗତେ, ଥୁଫ୍ଟଦୁର୍ଭାସ୍ତ କେଇଟାମାନ ଚୋବାଂ-ଚୋରା ଲଗତ ଲାଇ, କୁମାରବ ସବଲୈକେ ଗୈଛିଲ । ତାତ ବ୍ରାକ୍ଷଣ-ବେଶଧାରୀ ପାଁଚ ଭାଇକ ଆକ ମାକକ ଦେଖି, ତେଓଁବିଲାକେଇ ପଞ୍ଚ ପାଣ୍ଡର ଆକ କୁନ୍ତୀ ବୁଲି ତେଓଁର ମନେ ଗାଜିଲେ । ତେଓଁ ତତାଲିକେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆହି, ଦ୍ରପଦ ସଜାକ ସକଳୋ କଥା ଜନାଲେହି ।

ପାଣ୍ଡରସକଳ ଜତୁଗୃହ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡତ ପୁରି ମରା ନାହିଁ ବୁଲି ଦ୍ରପଦ ସଜାଇ ଆଗେଯେଓ ଉବା-ବାତବି ଏଟା ପାଇଛିଲ । ତେନେହିଲେ ବିଧିତାଇ ମୁଁଚାମୁଁଚିକେ ଶ୍ରୋପଦୀକ ଅର୍ଜୁନର ହାତତ ପେଲାଲେନେକି ?

ପାଚଦିନା ଫେଲ୍-ଜାଲି ଦିଓତେଇ, ସଜାଇ, ପାଁଚ ପାଣ୍ଡର ଲଗତ ଶ୍ରୋପଦୀର ବିବାହ ।

ପାଚଦିନା ଫେଲ୍-ଜାଲି ଦିଓତେଇ, ସଜାଇ, ପାଁଚ ଭାଇ ଆକ କୁନ୍ତୀର ଆଦିବ କାବଣେ, ବନ୍ଦୀ-ବେଟୀ, ହାତି-ରୌରୀ ଆକ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ସଥ ପଠାଇ ଦିଲେ ।

ତେଓଁବିଲାକ ସାଜପ୍ରାସାଦତ ଉପସ୍ଥିତ ହିଲୁଛି, କତ ଆଦିବ-ଆଶ୍ଵାସ କବି ଯେ ତେଓଁବିଲାକକ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କବା ହିଲୁଛି, ତାକ କୋରା ବାହୁଲ୍ୟ ମାଥୋନ । ତାର ପାଚତ ସୁଧିଷ୍ଠିତ ପରା ପାଁଚ ଭାଇ ଆକ କୁନ୍ତୀର ଆଚଳ ପରିଚିଯ ପାଇ, ତେଓଁର ମନର ଖୁଦୁରନି ମରିଲ । ଆନନ୍ଦତ ବିଭୋଲାଇଁ, ତେଓଁ ସୁଧିଷ୍ଠିତ ଆଦିକ ଭିନେ-ଭିନେ ଆକୋରାଲ ମାରି ଧରି ଆନ୍ତରିକ ଆଶ୍ଵାସ ଜନାଲେ ; ଆକ ଅର୍ଜୁନେବେ, ସୈତେ ଶ୍ରୋପଦୀର ସୋନକାଳେ ବିଯା ପାତିବଲୈ ଥାଟିଲେ ।

বজাবিলাকৰ জীয়াতু দেখি, শ্রীকৃষ্ণৰ দয়া লাগিল। তেওঁ
জানিব দুই পক্ষৰ মাজত মোমাই, গোলমাল মিটাই দিলে।
সেই দিন কর্ণ আৰু অর্জুনৰ ভিতৰত ভীষণ যুদ্ধ হৈছিল।
কর্ণ পলাই নোঘোৱা হ'লে, তেওঁৰ ফালে কথাবে সাং।

কুস্তীদেবী ঘৰতে আছিল। সঁজ লাগি
ভীম আৰু অর্জুনৰ
লগত দ্রৌপদীৰ কুমাৰৰ
ঘৰলৈ গমন। ভাগিল ; তথাপি পাণ্ডুসকল ঘৰলৈ উভটি
নহা দেখি, তেওঁৰ হিয়াই ধান-বনাদি-
বানিবলৈ ধৰিলে। তেওঁ মূৰ যুমাই ভিতৰত
বহি আছিল ; এনেতে ভীম, অর্জুন আদি দ্রৌপদীৰে সৈতে
চঁতালত উপস্থিত হ'লহি। তেওঁবিলাকে তাৰে পৰা মাত লগাই
ক'লে, “আই আজি কি আচৰিত ভিক্ষা পাই আনিছেঁ”,
এবাৰ ওলাই চোৱাইছি”। কুস্তীয়ে নভবা নিচিন্তাকৈ ভিতৰৰ
পৰা উভৰ দিলে, ‘বোপাইহাঁত, যি পাই আনিছ’, পাঁচো ভাৱে
সমানে ভাগ বাঁচি লোৱাইক”। হায় হায় ! কি কথাবাৰ
কুস্তীৰ মুখৰ পৰা ওলাল ! দ্রৌপদীতো ভাগ কৰিব পৰা
বস্তু নহয়। এতিয়া উপায় কি ? পাণ্ডুসকল বৰ-বৰ-মোৰত
পৰিল। অৱশ্যেত মাতৃ আজ্ঞা লজ্জন কথাতকৈ পাঁচো জনে
দ্রৌপদীক বিয়া কথাবলৈকে ঠিক কৰিলে।

ইফালে দ্রৌপদীনো কাৰ হাতত পৰিল তাৰ একো
উৱাদিহ নাপাই, দ্রুপদ বজাই চট্টফটাবলৈ ধৰিলে। তেওঁ
ভাবিলে, ‘যি জনে লক্ষ্য ভেদ কৰি, সকলোকে আচৰিত
কৰিলে, তেওঁ সঁচাকৈয়ে বামুণনে ? যুদ্ধৰ সময়ত গচ জোপা।

ଉଦ୍‌ଘାଲିଲେ, ଯିଜନେ ତେଓଁକ ସହାୟ କରିଛିଲ, ତେରେଇ ବା କୋନ ? ଏଓଁବିଲାକ ବାମୁଣ୍ଡ ହୋରା ହ'ଲେ ଏକ ଲାଖତକେରୋ ଅଧିକ କ୍ଷତ୍ରିୟ ବୀରକ ପବାସ୍ତ କବା ସନ୍ତର ଜାନୋ' ?

ଇଯାଏ ଆଗତେ, ଥୃଷ୍ଟଦୁଃ୍ଖଇ କେଇଟାମାନ ଚୋବାଂ-ଚୋରା ଲଗତ ଲୈ, କୁମାରର ସବଲୈକେ ଗୈଛିଲ । ତାତ ଡ୍ରାଙ୍କଣ-ବେଶଧାରୀ ପାଂଚ ଭାଇକ ଆକ ମାକକ ଦେଖି, ତେଓଁବିଲାକେଇ ପଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚର ଆକ କୁନ୍ତୀ ବୁଲି ତେଓଁର ମନେ ଗାଜିଲେ । ତେଓଁ ତତାଲିକେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆହି, ଦ୍ରପଦ ସଜାକ ସକଳୋ କଥା ଜନାଲେହି ।

ପାଞ୍ଚରମକଳ ଜତୁଗୃହୟ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡତ ପୁରୀ ମର୍ବା ନାହିଁ ବୁଲି ଦ୍ରପଦ ସଜାଇ ଆଗେରେଓ ଉର୍ବା-ବାତବି ଏଟା ପାଇଛିଲ । ତେନେହଲେ ବିଧତାଇ ମନ୍ଦିରଚିତ୍ରକେ ଶ୍ରୋପଦୀକ ଅର୍ଜୁନର ହାତତ ପେଲାଲେନେକି ?

ପାଚଦିନା ଫେହ୍-ଜାଲି ଦିଓଁତେଇ, ସଜାଇ, ପାଂଚ ପାଞ୍ଚର ଲଗତ ଶ୍ରୋପଦୀ ଆଦିବ କାବଣେ, ବନ୍ଦୀ-ବେଟୀ, ହାତି-ଘୋରା ଆକ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ବଥ ପଠାଇ ଦିଲେ ।

ତେଓଁବିଲାକ ସାଜପ୍ରାସାଦତ ଉପଶିତ ହ'ଲତ, କତ ଆଦର-ଆଶ୍ଵାସ କରି ଯେ ତେଓଁବିଲାକକ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କବା ହ'ଲ, ତାକ କୋରା ବାହୁଳ୍ୟ ମାଥୋନ । ତାର ପାଚତ ସୁଧିଷ୍ଟିବ୍ୟ ପର୍ବା ପାଂଚ ଭାଇ ଆକ କୁନ୍ତୀର ଆଚଳ ପରିଚଯ ପାଇ, ତେଓଁର ମନର ଥୁରୁରନି ମରିଲ । ଆନନ୍ଦତ ବିଭୋଲହେ, ତେଓଁ ସୁଧିଷ୍ଟିବ ଆଦିକ ଭିନେ-ଭିନେ ଆକୋରାଲ ମାରି ଧରି ଆନ୍ତରିକ ଆଶ୍ଵାସ ଜନାଲେ; ଆକ ଅର୍ଜୁନେବେ, ସୈତେ ଶ୍ରୋପଦୀର ସୋନକାଳେ ବିଯା ପାତିବଲୈ ଥାଟିଲେ ।

ତେତିରା ସୁଧିଷ୍ଠିବେ କ'ଲେ, “ଆହିବ ଆଉତା ଶିବୋଧାର୍ୟ କବି
ଆମି ପାଂଚେ ଭାବେ ଦ୍ରୋପଦୀକ ବିଯା କବାଗହଁଙ୍କ” । ଛିଃ ଛିଃ !
ଏନେକୁବା କାମ ଭାଲେହେ ନାଲାଗେ ଇତବ ମାନୁହେଓ କେତିଯାଉ
ନକବେ । ସୁଧିଷ୍ଠିବ ମୁଖର ପରା ଏଣେ ନାଭୂତ-ନାତ୍ରାତ କଥା ଶୁଣି,
ସକଳୋରେ ଭୂମି ଚୁଟି କର୍ଣ୍ଣତ ହାତ ଦିଲେ ।

ଏଣେ ସମୟତେ ତାତ ବ୍ୟାସଦେର ଆହି ଓଲାଲହି । ତେଣୁ
ଆଦିବେ ପରା ଅନ୍ତଲୈକେ ସକଳୋ କଥା ମନ୍ଦି ଶୁଣି, କ'ଲେ
“ମହାବାଜ, କଥାଟୋ ଗସକି ନୋଚୋରାକେ ଆପୁଣି କିଯ ବିଚୁଣ୍ଡି
ଥାଇଛେ ? ଦ୍ରୋପଦୀର ଆଗର ଜନ୍ମବ ବିବରଣ କଣ୍ଠ, ଶୁଣକ । ସି
ଜନ୍ମତ ତେଣୁ ମୁନିକଞ୍ଚା ଆଛିଲ । ତେଣୁର କଠୋର ତପସ୍ତାତ
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେ, ମହାଦେର ବର ଦିବଲୈ ଅନ୍ତର୍ଭାବ, ତେଣୁ ‘ପତିଂ ଦେହି,
ପତିଂ ଦେହି’ ବୁଲି ପାଂଚ ବାବ ବର ଖୋଜାତ, “ତୁମି ଅହା ଜନ୍ମତ
ଅତି ଶୁଣବାନ ପଦ୍ମପତିର ପତ୍ନୀ ହ'ବା” ବୁଲି, ଶିରଇ ବର ଦିଲେ ।
ଶିରବ କଥା ଶିଳତ ଥ'ଲେ ଶିଳ ଫାଟେ; ତେଣୁର କଥା ଅଥଲେ ଯାଏ
ପାବେନେ ? ତହୁପରି ଅନ୍ତର୍ଭାବ ମାତୃ-ଆଜତା । ଦ୍ରୋପଦୀଯେ ପାଂଚ
ପାଣ୍ଡରବ ତିଳ-ମାହ-ଥାଇ ଆହିଛେ ଯେତିଯା, ଆପୁଣି ବଲେବେ ତାଏ
ଅନ୍ତର୍ଥାଚରଣ କବିବ ନୋରାବେ । ବେଗତେ ବିଯାବ କାବବାବ କବକ ।”

ସଥା-ସମୟତ ପାଂଚ ପାଣ୍ଡରବ ଲଗତ ଦ୍ରୋପଦୀର ବିଯା ହ'ଲ ।
ସେଇ ବିଯାତ ସେ କିମାନ ଧୂମଧାଗ ଆକୁ ଆନନ୍ଦ-ଉତ୍ସବ ହୈଛିଲ
ଆକୁ ସେଇ ବିଯା ଥାବଲେ, ଦେଶ ବିଦେଶର ପରା, କତ ସାଧୁ-ସନ୍ନ୍ୟାସୀ,
ବଜା-ମହାବଜା, ଧ୍ୟାନ-ମୁଣି, ସନ୍ତ-ମହନ୍ତ ଆକୁ ବାମୁଣ-ସତଜନ ଆଦି
ଆହିଛିଲ, ତାକ ନେଦେଥା ମାନୁହକ କଥାବେ ବୁଜାବ ନୋରାବି ।

ତୁତୀଙ୍କ ଅଞ୍ଚ୍ୟାଙ୍କ ।

ଏଇ ବିଯାବ କଥା ହସ୍ତିନାତ ଓଲାବଲୈ ସବହ ସମୟ ନାଲା-
ଗିଲ । ଦ୍ରପଦ ବଜାବ ଜୀରେକ କୁକବଂଶର
ପାଣ୍ଡରମକଳ ଅର୍ଜିବଜା
ପ୍ରାପ୍ତି ଆର ପାଶ
ଖେଲତ ସର୍ବିଷ ନାଶ । କୋମୋବା ଏଜନଲୈକେ ପରିଛେ ବୁଲି ବିଦୁବସ
ମୁଖେ ଶୁଣି, ସ୍ଵତବାନ୍ତ୍ରୀ ପୋନତେ ଭାବିଛିଲ ଯେ,
ତେଁବ ପୁତେକ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେହେ ଅସାଧ୍ୟ ସାଧନ
କବି ବଂଶର ନାମ ବାଖିଲେ; କିନ୍ତୁ ଅଲପ ସମୟର ପାଚତେ, ପ୍ରକୃତ
ସଟନା ଜାନିବ ପାବି, ତେଁବ ମୁଖ କେହେବାଜ ବଟା ଯେନ ହ'ଲ ।
ପାଣ୍ଡରମକଳ ଯେ ଅକଳ ଜୀଯାରେଇ ଆଛେ ଦେଇୟ ନହିଁ; ସ୍ଵଯମ୍ବର
ସଭାତ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବଜାକ ହରାଇ, ଦ୍ରୌପଦୀକୋ ବିଯା କବାଲେ ।
ଏଇ ଅଶ୍ଵତ ବାନ୍ତି ଶୁଣି, ସ୍ଵତବାନ୍ତ୍ରୀ ମନତ ଏକେ ସମୟରେ ଦୁଖ,
ଶୋକ ଆକ ଅଭିମାନେ ଜଞ୍ଜଲିତ ଦିଲେ ।

ଏତିଯା ପାଣ୍ଡରମକଳର ହାତର ପରା କେନେକୈ ବକ୍ଷା ପାବ
ପାରିବ, ସ୍ଵତବାନ୍ତ୍ରୀ ଦିନେ ବାତିଯେ ତାର ଉପାୟ ଚିନ୍ତିବଲୈ ଧରିଲେ ।
କର୍ଣ୍ଣ, ଦୁଃଖାନ୍ତି, ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆଦି ଯେ ଥଙ୍ଗତ ଉଠି-ଉଠି ବହିଲ ।
ତେଁବିଲାକର ମାନତ ପାଣ୍ଡରମକଳ ଆୟୁରାବ ତଳର ମହ-ଇଚ୍ଛା
କବିଲେଇ ଯେନ ମୋହାରି ପେଲାବ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ବିହର, ଭୀମା,
ଦ୍ରୋଣ ଆଦିଯେ ଏକେମୁଖେ କ'ଲେ, “ତୋମାଲୋକ କିମାନ ପାନୀର
ମାଛ ତାର ପରିଚୟ ସ୍ଵଯମ୍ବର ସଭାତେ ଭାଲକୈ ପୋରା ହ'ଲ । ଏତିଯା
ଭୀମ-ଅର୍ଜୁନ ଲଗତ ଆକୋ ଯୁଦ୍ଧ କବି, କଟା ନାକତ ଖୋଲା

ଧିହିବ ନାଲାଗେ । ଏଟା କାମ କରଁ । ତେଓବିଲାକବ ବିଯା
ଉପଲକ୍ଷେ ଉପୟୁକ୍ତ ଭେଟୀ-ଭାବ ପର୍ତ୍ତାଇ ଦ, ପଞ୍ଚ ପାଣ୍ଡର. ଶ୍ରୋପନୀ
ଆକ କୁଣ୍ଡିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରଁ । ତାବ ପାଚତ, ଚକ୍ରଚୁକାଇ ଇଯାଲୈ
ଆନି, ବାଜ୍ୟର ନ୍ୟାବ୍ୟ ଅଂଶ ଦି, ଲେଠା ମାବି ପେଲୋର୍ବୀ ।
ବାବଣାବତର ଅମାନ୍ୱୁଷିକ କାଣ୍ଡର କଥା ଶୁଣି, ଦେଶର ମାନ୍ୱରେ ଥୁଟ
ପେଲାଇଛେ । ସେଇ ଅପକଳକ ତଳ ପେଲାବଲୈ, ବବ ସୁଖୋଗ
ଉପାସ୍ଥିତ ହେବେ । ଅତ୍ରଏବ, ଆକ ଗହବି ନକବି, ପାଣ୍ଡରସକଳକ
ଅନ୍ତତଃ ବାଜ୍ୟର ଏକାଳ ଏବି ଦିଯୀ । ନହଲେ, ଶେଷ ଫଳ ଭାଲ
ନହ'ବ; ହୁଇ ହାତେ ଚକୁଲୋ ଟୁକିବ ଲାଗିବ ଏକା । ”

ଏହି ହିତ ଉପଦେଶ ଶୁଣି, କର୍ଣ ଆକ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ସଭାର
ପରୀ ଉଚାଟ, ମାବି ଗୁଡ଼ି ଗ'ଲ । ପ୍ରଥମତେ ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରର କାଣେଓ
ସେଇ କଥା ବାଢ଼ିଛିଲ; କିନ୍ତୁ ଅରଶେଷତ ଭୟ ଖାଇ, ତେବେଳାକବ
ପ୍ରସ୍ତାରତ, ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତେଓ, ସନ୍ମତ ହ'ବ ଲଗା ହ'ଲ । ତାବ
ପାଚତ, ସନ୍ଦ୍ରିକ ପାଣ୍ଡରସକଳକ ବବାଇ-ବୁଜାଇ ଆନିବର କାବଣେ,
ତେଓ ବିଦୁବକ ପାଞ୍ଚାଳ ଦେଶଲୈ ପର୍ତ୍ତାଇ ଦିଲେ ।

ତେଓବିଲାକ ଆହି ହସ୍ତିନାତ ଉପାସ୍ଥିତ ହ'ଲତ, ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରଟ କ'ଲେ,
“ବୋପା ଯୁଧିଷ୍ଠିର, ଆମାର ବଂଶତ କେବଳ ତୁମିଯେଇହେ ଲ'ବା,
ମୋର ଲବାବୋର ହ'ଲ ମହିମତ; ମୋର ହାକ-ବଚନ ସମୁଲି ନୁଶ୍ନନେ ।
ଭାଲ ଆମର ପୁଲିହେ, ମୋର କପାଳର ଫେରତ, ସିଂତ ବକରାଣିତ
ଗଜିଲ । ସିଂତର କଥାତ ନାଲାଗିବାହିକ । ତୋମାଲୋକ ଇଯାତ
ଥାକିଲେ ସିଂତର ଲଗତ ଥୁଟ୍-ଥୁଟ୍-ଖାଟ୍-ଖାଟ୍, ଲାଗି ଥାକିବ ପାବେ;
ସେଇ ବାବେ, ତୋମାଲୋକ ଅଁତବି ଗୈ ଇନ୍ଦ୍ରପ୍ରାସ୍ତତ ବାଜଧାନୀ

ପାତି, ଅର୍ଦ୍ଦେକ ବାଜ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରଁଗେ” । ବର-ପିତାକର ଶିଷ୍ଟ ଆଚରଣ ଆକୁ ଭ୍ୟାଯ ବିଚାରତ ସମ୍ମର୍ଦ୍ଦ ହେ, ସିବିଲାକେ ତେଓବିଲାକକ ଆଗେୟେ ଦିଯା ସକଳୋ ଦୁଖ-କଟ ପାହବି ପେଲାଲେ । ସ୍ଵତବାଟ୍ରେ ବାଜ୍ୟ ବଁଟାତ ସକଳୋ ସମ୍ମର୍ଦ୍ଦ ହଲ ; ଆକୁ ତେଓକ ଅଶ୍ୱେ ପ୍ରଶଂସା କରିବିଲେ ଧରିଲେ ।

ସଥାମୟତ ପାଣ୍ଡରସକଳ ଇନ୍ଦ୍ରପ୍ରଶ୍ନଲୈ ଗଲ । ଇନ୍ଦ୍ରପ୍ରଶ୍ନର ଶ୍ରୀ ଦୋପତ-ଦୋପେ ବାଢ଼ି ଆହିବିଲେ ଧରିଲେ । ଅଲପ ଦିନର ଭିତରତେ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ଏଇ ନତୁନ ବାଜଧାନୀୟେ—ସୌନ୍ଦର୍ୟ ଆକୁ ସମ୍ମର୍ଦ୍ଦିତ—ବଞ୍ଛକଳୀୟ ବାଜଧାନୀ ହଞ୍ଚିନାକୋ ଚେବ ପେଲାଲେ ।

କିଛୁଦିନର ପାଚତ ଯୁଧିଷ୍ଠିରେ ଏଟା ବାଜସୂଯ ସଜ୍ଜ ପାତିଲେ । ସେଇ ଯହା ସଜ୍ଜଲୈ ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସକଳୋ ବଜାକେ ମତା ହେଛିଲ । ନିଘନ୍ତ୍ରଣ ପାଇ, ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ, ଦୁଃଶାସନ, କର୍ଣ୍ଣ, ଶକୁନି, ସ୍ଵତବାଟ୍ର ଆଦିଓ ସେଇ ସଜ୍ଜଲୈ ଗୈଛିଲ । ପାଣ୍ଡରସକଳର ଐଶ୍ୱର୍ୟ ବିଭୂତି—ବିଶେଷକୈ ଯଯ ଦାନରେ କରି ଦିଯା ବାଜସଭାଖନ ଦେଖି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ହିଯା ଫାଟି ଗଲ ; ଆକୁ ପାଣ୍ଡରସକଳକ ବଲେରେ ନୋରାବି ଚଲେବେ ପରାମ୍ରଦ କରିବିଲେ, ନାନା ଅସତ ଉପାୟ ପାଞ୍ଜି ବଲେ ଧରିଲେ । ଭାଲ ବା ବେଯା ଯି ଉପାୟେଇ ହେବ ପାଣ୍ଡରସକଳକ ସର୍ବସ୍ଵାନ୍ତ କରାଇ ତେଓର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଶକୁନି ନାମେରେ ଏଜନ ଘୋମାଯେକ ଆଛିଲ । ତେଓ ଭାଲକୈ ପାଶା ଖେଲିବ ଜାନିଛିଲ । ବିଶେଷକୈ, କୃଟ ପାଶା ଖେଲତ ତେଓ ଇମାନ ପାକିତ ଆଛିଲ ଯେ, ତେଓକ ହଙ୍କରାବ ପରା ପାଶା ଖେଲା ମାନୁହ, ସେଇ ସମୟତ ଆକୁ କୋନୋ ନାହିଲ ।

ଏଇ ଶକୁନିବ ଉଚଟନିତ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରକ ସମ୍ମତ କବି, ଯୁଧିଷ୍ଠିରକ ପାଶା ଖେଲିବଲୈ ମାତିଲେ । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ସେ କୁ-ଅଭିସନ୍ଧିବେ ତେଓଁକ ପାଶା ଖେଲିବଲୈ ମାତିବ, ଯୁଧିଷ୍ଠିରେ ସେଇ କଥା ସମାଜିକତୋ ଭବା ନାହିଁଲ । ତେଓଁ ସବଳ ଲୋକ ; ଆକ ସବଳ ମନେବେ ପାଶା ଖେଲିବଲୈ ଆହିଛିଲ ; କିନ୍ତୁ ଖେଲର ଆର-ସ୍ତତେ ବିପରୀତ ଗତି-ଗୋତ୍ର ଦେଖି, ତେଓଁ ସକଳୋ କଥା ବୁଝିବ ପାରିଲେ । ବୁଝିଲେ ହୟ ; କିନ୍ତୁ ପୁଲୁକା ମାବିବର ସମୟ ନାଇ । ସକଳୋ କଥା ଜାନି ଶୁଣିଓ, ତେଓଁ ପାଶା ଖେଲିବଲୈ ଏନା-ଜୀବୀରେ ବାନ୍ଧୁ, ଥାଇ ପରିଲ ।

ଶକୁନିବ କପଟ ଖେଲତ ଯୁଧିଷ୍ଠିରର ମୂର ଘୃବି ଗ'ଲ । ତେଓଁ ପ୍ରଥମତେ ବନ୍ଦୀ-ବେଟୀ, ତାବ ପାଚତ ଧନ-ସମ୍ପଦି-ଗ୍ରହିଣ୍ୟ-ବିଭୂତି, ଆକ ତାବ ପାଚତ, ସକଳୋ ବାଜ୍ୟ-ସମ୍ପଦ ହେବରାଲେ । ଶେହତ ହେବରାଲେ ଚାବି ଭାଇକ ଆକ ନିଜକ । ସରଶେହତ, ଦ୍ରୋପଦୀକ ପଣ ବାଖି, ତେଓଁକୋ ହେବରାଲେ । ଏଇ ପାଶା ଖେଲତେ ପାଣ୍ଡର-ସକଳର ତେନେଇ ସରସନାଶ ହ'ଲ ।

ପାଶା ଖେଲାର ସମୟତ, ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରର ବବ ଆଗ୍ରହେରେ ଫଳାଫଳ ସୁଧି ଆହିଲ; ଆକ ପୁତେକର ଜୟ ହୋଇ ଶୁଣି, ବବ ଆନନ୍ଦ ପାଇଛିଲ । ଶେହତ ତେଓଁ ନିଜର କୁଭାବ ଗୋପନ କବି ବାଖିବ ନୋରାବା ହ'ଲ । ପାଣ୍ଡରମକଳ ସରବରାନ୍ତ ହୋଇ ଗମ ପାଇ, ତେଓଁ ଇହି-ଇହି, ଅନ୍ତଃପୁରଲୈ ଶୁଣି ଗ'ଲ । ଶୋକ ଆକ ଲାଜତ, ଭୀତ୍ର, ଦ୍ରୋଣ, ବିଦୁର ଆଦିର ମୁଖ, ଏବାବ ବଙ୍ଗ ଆକ ଏବାବ କ'ଲା ପରିବଲୈ ଧରିଲେ ।

ମୁତ୍ରାଷ୍ଟ ଭିତରଲେ ଘୋରାବ ପାଚତ, କୁକ ସଭାତ ବବ ଜୟନା
ଦ୍ରୋପଦୀକ କୁରୁ କାଣ୍ଡର ଅଭିନୟ ଆବନ୍ତ ହ'ଲ । ପାଣ୍ଡରସକଳକ
ସଭାଲେ ଆନି ବିବନ୍ଦା ସିଂହାସନର ପରା ତୁଳି ଦି, ବନ୍ଦୀ ବେଟୀର
କରିବର ଚେଷ୍ଟା । ଶାବୀତ ବହରା ହ'ଲ ; ଆକ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଆଦେଶ
ମତେ ଦୁଃଖାସନେ, ଦ୍ରୋପଦୀକ ‘ବେଟି ବେଟି’ ବୁଲି ଚୁଲିତ ଧରି ଟାନି
ଅଞ୍ଜୁବି ବାଜ-ସଭାଲେ ଲୈ ଆହିଲ । ତାତ ଗୁରୁଜନ ଆକ
ସଭାଷ୍ଟ ସକଳୋରେ ଆଗତ, ଦ୍ରୋପଦୀକ ବିବନ୍ଦା କବାର ଚେଷ୍ଟାରୋ
କ୍ରଟି ନହ'ଲ । ତେଓକ ଦୁଃଖାସନ ବାନ୍ଧସର ହାତର ପରା ବନ୍ଧା କରିବିଲେ
ଦ୍ରୋପଦୀଯେ କତ ଜୟ-ଦେଉ କାକୃତି କରିଲେ, କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର
ବିକକ୍ତେ ଏଥାର କଥା କ'ବଲେ, ବା ଦୁଃଖାସନର ପଶ୍ଚିତୁଲ୍ୟ ଆଚବଣତ
ଏଫେରି ବାଧା ଦିବିଲେ କେଓଁ ସାହ ନକରିଲେ । ଅନ୍ତତ ଏକୋ
ଉପାୟ ନାପାଇ ଦ୍ରୋପଦୀଯେ, ସେଇ ସର୍ବଭୟହାରୀ, ଭକ୍ତଦୟାଲ
ନେତ୍ରାନକ ସକାତରେ ସ୍ତତି କରିବିଲେ ଧରିଲେ । ତେଓ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେ,
ଦ୍ରୋପଦୀର ଗାତ ଆଦି-ଅନ୍ତ-ନାଇକିଯା ବନ୍ଦ ନିଦିଯା ହ'ଲେ, ସେଇ
ଦିନା, ଦ୍ରୋପଦୀଯେ ମାନ-ମନ୍ତ୍ରମ ବନ୍ଧା କବା ଅସନ୍ତର ହେ ଉଠିଲହେଁତେନ ।

ଥଃ, ବେଜୋର ଆକ ଅପମାନତ, ଭୀମ ଅର୍ଜୁନ ଆଦି ଯେ
ହଃଶାସନର ରତ୍ନପାନ ଜଲି ଉଠିଲ । ସୁଧିଷ୍ଠିରେ ଅଲପ ଇନ୍ଦିତ ଦିଯା
କରିବିଲେ ଆକ ହ'ଲେଇ, ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମଦ୍ଗବରୀ କୌରରସକଳେ
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଉକ ଭାନ୍ଦିବିଲେ ପାପର ଉଚିତ ଶାସ୍ତି ପାଲେହେଁତେନ ; କିନ୍ତୁ
ଭୀମର ପ୍ରତିଜ୍ଞା । ଧାର୍ମିକ ସୁଧିଷ୍ଠିରେ ଧୈର୍ୟ ଧରି, ମୌନ ହେ ବ'ଲ ;
ସେଇହେ ବନ୍ଧା ।

বাক্যত বিক্রয় গৈ, পাঞ্চরসকলে অপমানকে। অপমান
নাভাবি সহি থকা দেখি, দুর্যোধনৰ সাহ আৰু বাঢ়িল।
তেতিয়া তেওঁ সাধাৰণ মানুহৰ দৰে ভৰি দাঙি, দ্রৌপদীক
অপমান কৰিবলৈকো পাচ লুহঁহকিলে। আৰু কৰ্ণৰ মুখত যি
আহিল তাকে একালৰ পৰা খচ্খচ্ছৈকে কৈ, সিবিলাকক
তিবক্ষাৰ কৰিবলৈ ধৰিলে।

এতিয়া আৰু ভীমে সহি থাকিব নোৱাৰা হ'ল। তেওঁ
পৃথিবী কঁপাই, ব্ৰজগন্তীৰ স্বৰেৰে ক'বলৈ ধৰিলে, “মই
প্ৰতিজ্ঞা কৰি কৈছোঁ, এই নীচাশয় দৃঃশ্যাসনঃ বুকু চিৰি তেজ
খাম; আৰু গদাৰে কোবাই উক ভাঙি কুলাধম দুর্যোধনক
যমৰ ঘৰলৈ পঠাম যদিহে তাকে নকৰোঁ, তেন্তে চিৰকাল
নৰকঃ কৌট হৈ থাকিম।”

গোটেই সভা জঁয় পৰি গ'ল। ভীম, দ্রোণ, বিদুৰ
আদিয়ে, বিষম অনৰ্থৰ আশঙ্কা কৰিবলৈ ধৰিলে। ই যাৰে
তাৰে প্ৰতিজ্ঞা নহয়—একাচেকা ভীমৰ ভীষণ প্ৰতিজ্ঞা—অন্ত-
বৰ প্ৰতিজ্ঞা। এই প্ৰতিজ্ঞা যে ভীমে, সময়ত আথৰে
আথৰে পালন কৰিব তাক সকলোৱে বুজি উঠিল।

ধৃতৰাট্টীই দ্রৌপদীৰ কান্দোন অন্তঃপূৰ্বে পৰা শুনিছিল;
সেই গছৰ পাত সৰা চিৰওৰত পাষাণো গলিলহৈতেন;
কিন্তু ধৃতৰাট্টীৰ মনত লেশ মাত্ৰ দয়াৰো সংগ্ৰহ নহ'ল
দ্রৌপদীৰ দুৰ্গতি দেখি, গাঙ্কাৰী আৰু বিদুৰ হ'লে থিবেৰে
থাকিব নোৱাৰিলে। গাঙ্কাৰী ততালিকে ধৃতৰাট্টীৰ ওচৰলৈ

ଗୈ, ଟାନି କଲେ, “ଦୁଷ୍ଟ ଲବାବୋବ ଲଗାଇ ଦି ସତୀ ଶ୍ରୋଗନୀକ
ଏଣେ ଲୟ-ଲାଙ୍ଘନା କବାଇଛେ କିଯ ? ଆପୁନି ଏହି ସମୟତ ଏକୋ
ନଜନା ନୁଣ୍ଡନାବ ଭାବେ ଧରି ଅନ୍ତଃପୂରତ ସୋମାଇ ଥକା, ଶୋଭା
ନାପାଯ । ସନ୍ଦ ଦୋଯେ ଆପୋନାକୋ ଚୁବ । ବେଗତେ ଇଯାବ
ପ୍ରତିକାଏ କ୍ରମକ” । ସେଇ କଥା ଶୁଣି ଧୂତବାନ୍ତ୍ର ଟଳକା ମାରି
ବ'ଳ ; ଓ ତୃତୀୟ ଏକୋକେ ନାମାତିଲେ ।

ଏଣେ ସମୟତେ, ହଠାତ୍, ନାନା ବିଧ ଅମଞ୍ଜଲର ପୂର୍ବବ ଲଙ୍ଘନ
ଧୂତବାନ୍ତ୍ର ଜାର ଶ୍ରୋଗନୀକ
ବର ଦାନ ଆର ପାଣ୍ଡବ-
ମନ୍ଦିରର ଦାନତ ମୋଚନ ।

ଚାରିଓ କାଲେ ଦେଖା ଗ'ଲ । ତେତିଆ ଧୂତବାନ୍ତ୍ରର
ଭୟତ କିମ୍ପି କିମ୍ପି, ଶ୍ରୋଗନୀକ ଓଚବଲେ ଅନାହି,
ବହୁତ ଚେନି ଦିଲେ, ଆର ତେଓର ପ୍ରାର୍ଥନା
ଅନୁଧାୟୀ, ପାଣ୍ଡବମନ୍ଦିରର ଫାଲଲେ ଚାଇ କଲେ,
“ମହି ସକଳୋ ପଗର ପରା ତୋଯାଲୋକକ ମୁକ୍ତ କରିଲୋଁ ।
ଥେବା ବାଜ୍ୟ ଆକୋ ସୁଧାଇ ପାଲୋଁ । ଏତିଆ ଇନ୍ଦ୍ର-
ପ୍ରାସାଦରେ ବ୍ୟଥିବେ ବାଜନ୍ତ କବାଗେ ହୁକ ” ପାଣ୍ଡବମନ୍ଦିରର ଆନନ୍ଦ
ମନେରେ ବିଦାୟ ଲୈ ଇନ୍ଦ୍ରପ୍ରାସାଦର ଫାଲେ ବାରନା କରିଲେ ।

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ହିଂସାନଳ ତେତିଆର ଦପ-ଦପକୈ ଜଲି ଆଛିଲ ।
ପାଣ୍ଡବମନ୍ଦିରର ବନଲେ କିମାନ ବୁନ୍ଦି-ସନ୍ଧି କରି ପାଣ୍ଡବମନ୍ଦିର ବାଜ୍ୟ
ଗମନ ଆର କୌରର କାଢ଼ି ଲୋରା ହେଛିଲ ; କିନ୍ତୁ ପିତାକର ମୁଖର
ବଧ କରିବଲେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା । କଥା ଏକେଷାବେଇ ସକଳୋ ଭନ୍ତ କରିଲେ ;
ଏହି କଥା ତେଓ ଜୀଯାଇ ଥାକୋତେ ସହେ କେନେକୈ ? ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ
ମୁଖେ-ଲଟ୍-ପଟ୍-ଭିତରେ-କପଟ୍ ଧୂତବାନ୍ତ୍ରର ମତ, ଅତି ସହଜେ
ତେଓର ଫଳୀଯା କରି ଲାଗିଲେ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ବାର ପାଶା ଖେଳିବଲୈ ଯୋ-ଜା ହ'ଲ । ସେଇ କଥାର ଗମ ପାଇ, ଗାନ୍ଧାରୀ, ଦ୍ରୋଣ, ଭୀଷ୍ମ, ବିଦୁର ଆଦିଯେ କତ ନିଷେଧ କରିଲେ, ଆକୁ କତ ଗରିହଣା ଦିଲେ; କିନ୍ତୁ ସ୍ଵତରାନ୍ତରେ ଏହିବାର ଅନୁନୟ-ବିନୟଲୈ ବା ଭଂସନାଲୈ କେବେପକେ ନକରିଲେ ।

ପାଞ୍ଚରମକଳ ଇନ୍ଦ୍ରପତ୍ର ପୋରାର ଆଗତେ, ଦୂରେ ତେଓଁବିଲା-କକ ଆଦିବାଟୁବେ ପରା ମାତି ଲୈ ଆହିଲାଗେ । ଏଇ ବେଲି ଖେଲର ପଣ ହ'ଲ—ତେବେ ବଚ୍ଛବ ବନବାସ—ତାବେ ଶେହର ବଚ୍ଛବଟୋ ଅଜ୍ଞାତ ବାସ । ସେଇ ବଚ୍ଛବତ ତେଓଁବିଲାକ କ'ତ ଥାକେ, ବା କି କରେ, ସୁଣାକ୍ଷରେଓ ସଦି ତାର କୋନୋ ଭୁ-ଭା ପୋରା ଘାର, ତେଣେ ଆକୋ ବାବ ବଚ୍ଛବଲୈ ବନଲୈ ଘାବ ଲାଗିବ । ଏହିଦିବେ କଥା ବାନ୍ଧି, ଦୁରୋଦଳ ପୁନର ଖେଲତ ବହିଲ ।

ଶକୁନିବ ଚକ୍ରାନ୍ତତ ସୁଧିଷ୍ଠିର ଆକୋ ହାବିଲ; ସକଳୋ ବାଜ-ସମ୍ପଦ ଏବି ଦି, କେଉଜନ ପଥର ଭିକ୍ଷାଧୀ ହ'ଲ । ତାତ ତେଓଁବିଲାକେ ସିମାନ ଦୁର ପୋରା ନାହିଲ; କିନ୍ତୁ ଦୁରାତ୍ମା କୌରରମକଳର ପଞ୍ଚତୁଳ୍ୟ ଆଚରଣତ ହ'ଲେ ମରଗାନ୍ତିକ ବେଜାର ପାଲେ । କୌରରମକଳର କଟୁ କଥା ଆକୁ ହେଁ ଆକାବ-ଇଙ୍ଗିତେ ପାଞ୍ଚରମକଳର ମନତ ତିତାଓ-ତିତା-ତେବାହି ତିତା ଲଗାଲେ । ଏଇ ନୀହ କାମତ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଯିମାନ ଉତ୍ସାହ, କର୍ଣ୍ଣ, ଦୃଷ୍ଟାମନ ଆକୁ ଶକୁନିବ ତାତୋକେ ଏକାଚି ଚବା ।

ଅନ୍ତତ ସୁଧିଷ୍ଠିରର ବାହିବେ ବାକୀ କେଇଜନେ ସହି ଥାକିବ ନୋରାବା ହ'ଲ । ଖନ୍ତ, ଭୀମର ଚକ୍ର ଦୁଟା ଓର ଫୁଲ ଯେନ ବନ୍ଦ ହ'ଲ; ଆକୁ ଗାଟୋ ଥକ-ଥକ କରେ କଂପିବଲୈ ସରିଲେ । ତେତିଆ

তেওঁ বৰকৈ আটাহ পাৰি ক'লে, “যদিহে বাপেকৰ পুতেক
ভীম হওঁ, তেনেহলে মই এই অপমানৰ প্ৰতিশোধ ল'মেই
ল'ম। যুদ্ধ-ক্ষেত্ৰত পোনতে গদাৰে কোবাই উঞ্চ ভাঙি
পেলাই লৈ, দুর্যোধনৰ মূৰত থিয় গোৰ মাৰিম; তাৰ
পাচতহে তাক সিফলীয়া কৰিম, ; আৰু মানৱকপী পশু
দুঃশাসনৰ বুকু চিৰিলৈ, অঁজলিয়ে অঁজলিয়ে তেজ পিম।
তেতিয়াহে মোৰ বুকুৰ পৰা এই শেলপাট গুচিব।”

অৰ্জুনে কলে, “প্ৰতিজ্ঞা কৰি কৈছোঁ, এই পাপমতি
কৰ্ণক মই স্বহস্তে বধ কৰিম। হিমালয়ো যদি বতাহত
লৈৰে, আৰু পূৰ্বৰ সূৰ্য্যও যদি পশ্চিমে উদয় হয়, তথাপি মোৰ
প্ৰতিজ্ঞা লৰচৰ নহয়।”

নকুলে ক'লে “যিবিলাকে এই দুৰ্বৃত্ত কোৰৱোৰক
সহায় কৰিবলৈ আগ বাঢ়ি আহিব, মই সিঁতৰ আলুৱে
কলাপুলিয়ে নোতোলোমানে ক্ষান্ত নহম”।

সহস্ৰ কলে “মই এই কুলাঙ্গাৰ শকুনিক বধ কৰি,
আই প্ৰাণবাৰ কলঙ্ক গুচাম”।

পাণৱসকলে এই দৰে হুগিউৱা শুনি, ধৃতৰাষ্ট্ৰই ভয়ত
বেংগে-মূতা-গৰ-কঁপাদি, কঁপিবলৈ ধৰিলৈ। তেওঁ হিয়া-মূৰ
ভুকুৱাই কন্দা দেখি, বিছুৰে তেওঁক ক'লে “মহাৰাজ, এতিয়া
হুথ কৰিলে কি হ'ব? কুকুল ধৰ্ম হোৱাৰ পূৰ্ব লঙ্ঘণ
যে ফটকটীয়াকৈ দেখা গৈছে, তাত অণুমাতও সন্দেহ নাই”

জননী কুণ্ঠীক বিদ্রুব ঘৰত হৈ, গেৰৱা বসন পিঞ্জি,
পাণুরসকল বনলৈ ওলাই যোৱা দৃশ্যটো অতি মৰ্ম্মান্তিক-অতি
হৃদয়-বিদ্বাবক। সেই দৃশ্য দেখি যেন পাষাণো গলি গ'ল।
ইন্দ্ৰৰ পৰা সিন্ধুবনেকে গোটেই হাজাৰ শোকত ত্ৰিয়মান।
হাজাৰ হাজাৰ লোকে, ‘হায় হায়’ কৰি, তেওঁবিলাক ওলাই
যোৱা চাবলৈ বাজবাটত থিৱ হ'লহি। কিন্তু পাণুরসকলৰ
মন হ'লে অটল-অচল। শুকুজনক প্ৰণাম কৰি আশীৰ্বাদ লৈ,
তেওঁবিলাক বনলৈ যাবলৈ ওলাল। তেওঁবিলাকৰ দুর্দণ্ড
দেখি, ভৌম, দ্ৰোণ, বিদ্রুব আদিৱে, হঁ-কু-ৰাহ কাঢ়ি
চকুলো টুকিবলৈ ধৰিলৈ। নিলগীয়ায়ে ইমান বেজাৰ পালে
ঘেতিয়া, কুণ্ঠীৰ কিমান বেজায় হৈছিল, তাক নকলেও সহজে
অনুমান কৰি ল'ব পাৰি। তেওঁ কান্দি-কাতি, নাক-ৰ-
পানীয়ে-চকু-পানীয়ে একে কৰিলে। তেওঁৰ বিলাপ শুনি
অজান পশু পক্ষীবিলাকেও যেন সমবেদনা জনালে। হস্তি-
নাৰ বহুত বাঘুণে যুধিষ্ঠিৰ নিবেধ নামানি, হাৰ দৰে তেওঁৰ
লগে-লগে বনলৈকে গ'ল।

ଦୁଃଖାନବ ଟନା-ଅଂଜୋଧାତ ଦ୍ରୋପଦୀର ଥୋପା ମୁକଳ ହେଉଛିଲା
ଦେଇ ଦେଖି, ତେଣୁ ମେଲା ଚୁଲି ବେଇ ବନଲୈ ଗଲା । ଦୁଷ୍ଟ କୌବର-
ବିଲାକର ପାପ ଚାଇ ପରାଚିତ ନହଯି ମାନେ, ତେଣୁ ଚୁଲି ନାବାକ୍ଷେ
ବୁଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛିଲା ।

ଗୈ ଥାକୋତେ ଗୈ ଥାକୋତେ, ପାଣ୍ଡବସକଳ ସୁଦୂର ଉତ୍ତରତ
ଓଲାଲଗୈ; ଆକ ଅରଶେୟତ କାମ୍ୟକ ବନତ ଉପଶିତ ହିଲ ।

ମେହି ବନର ସ୍ଵାଭାବିକ ସୌନ୍ଦର୍ୟାତ ମୁଖ ହୈ, ତେଁବିଲାକେ ତାତେ କିଛୁଦିନ ଥାକି, କାଳ କଟାବଲେ, ମନ କବିଲେ ।

ଚଳ-ଚକ୍ରାନ୍ତ କବି, ପାଣ୍ଡରସକଳକ ବିନା ଦୋଷତ ବନଲୈ ପଠୋରାବ ବାତବି ଚାବିଓଫାଲେ ଫୁଟି-ଫାଟି ଗ'ଲ । ଭୋଜ, ବୃଷ୍ଟି ଆକ ସତ୍ତବଂଶ ବବ ବବ ବୀବେବେ, ଆକ ପାଞ୍ଚାଳ ଆଦି ବାଜାର ମିଟିବ-କୁଟୁମ୍ବେରେ କାମାକ ବନ ଭବି ପବିଲ । ବର୍ବବ କୌରବବିଲାକବ ଆଚବନ ଦେଖି, ସକଳୋବେ ଥଂ ଉଠିଲ, ଆକ ସିଂହ ଲାଗିଲ । ସକଳୋରେ ଏକମୁଖେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କବିଲେ ଯେ, ତେବେ ବଚବବ ପାଚତ ଯୁଦ୍ଧତ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନବ ଅତକ୍ଷାବ ଚର୍ଣ କବି, ତେଁବିଲାକେ ଯୁଧିଷ୍ଠିରକ ପୈତୃକ ସିଂହାସନତ ବହରାବଲେ, ସଂପବୋ-ନାସ୍ତି ଚେଷ୍ଟା କବିବ ।

ନିଦାର୍କଣ ଅପମାନବ କଥା ଶୁଣିବି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି, ଦ୍ରୋପନ୍ଦୀ ଯେ ଏକେବାବେ ଆଉଲୀ-ବାଉଲୀ ହ'ଲ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ତେଁକ ସାନ୍ତ୍ଵନା ଦି କ'ଲେ, “କଲାଣି, ବନବାସବ ଦିନ କେଇଟା କୋନୋମତେ ସତି-ସାମରି କଟେଁରା । ଧିବିଲାକେ ତୋମାକ ବିନା ଦୋଷତ ବାଁବି ତିବୋତାଇ କନ୍ଦାବ ଦବେ କାନ୍ଦିବ ଲଗା କବିଛେ, ସିଁତବ ତିବୋତା-ବିଲାକେଓ ତେବେ ବଚବବ ପାଚତ, ପତି ଆକ ପୁତ୍ର ଶୋକତ ବାକୁଲ ହୈ, ଏଣୁଣୁ ସାତୋ ଗୁଣେ କାନ୍ଦିବ ଲାଗିବ । ମହୀ ଯେନେ କୈଛୋ, ତେନେ ଶୁନିବା; ଇଯାବ କେତିଯାଓ ଅନ୍ୟଥା ନହଯ । ସଂସାରତ ଏତିଯାଓ ଧର୍ମ ଆଜେ ।”

চতুর্থ অঞ্চল ।

নিচেই নিঃসহায় অরস্তাত পাণ্ডুরসকল বনলৈ গেছিল।
নিজে কি খাব ক'ত থাকিব, তাবে একো থিবাং নাই।

হর্ষোধনৰ কৃতস্তা
আক হৰ্ষিসাৰ সহায়েৰে
পাণ্ডুরসকলৰ নাশ কৰাৰ
তেনেষ্টলত আলহী-অথিতি শোধপোচ কৰা
কিমান টান কথা, তাক এবাৰ ভাৰি চালেই
বুজিব পাৰি। কিন্তু বামুণসকলে একো-
চেষ্টা।

পদ্ধে তেওঁৰ লগ নেৰিলে। এই কথাত
যুধিষ্ঠিৰে পেটে-পেটে বৰ ভয় থালে। সূৰ্যৰ বৰত জানিবা
তেওঁ এই বিপদ সাগৰৰ পৰা উকাব হ'ল। যুধিষ্ঠিৰৰ পূজাত
সন্তুষ্ট হৈ, সূৰ্যাই তেওঁক এটা চক দিলে। তাৰ বিশেষ
গুণ এই যে, তাৰ পৰা বিগান খোৱা বস্ত অনা হয়,
তাৰ দুণ্ডু উফায়। লাখ লাখ গান্ধুহক খুৱালেও তাৰ পৰা
অন-ব্যঙ্গন অজস্র ভাৱে ওলাই থাকে। কেৱল দ্রৌপদীয়ে
খোৱাৰ পাচতহে সকলো খাদ্য-দ্রব্য চুকায়। এই আচৰিত
চকটোৰ বলত, পাণ্ডুরসকলে বনত থকা কালত, বহুত
অতিথি-অভ্যাগতিক মুখে-বোলে-মানে বক্রিছ ব্যঙ্গনেৰে খুৱাই,
মনত বিমল আনন্দ উপভোগ কৰিব পাৰিছিল।

কাম্যক বনত কিছুদিন থকাৰ পাচত, তেওঁবিলাক দ্বৈত
বনলৈ গ'ল। এই সময়ত এটা আচৰিত ঘটনা ঘটিল।
পাণ্ডুরসকলৰ আলৈ-নিলৈ স্বচক্ষে চাই, আক দহক দেখুৱাই,
তেওঁবিলাকৰ পোৰা ঘাত চেঙ্গা তেল দিবৰ মনেৰে, দুর্যোধনে

সମ୍ପାଦିବାରେ ଆକୁ ସମୟେ ସେଇ ଦୈତବନର ମାଜେଦି ଶୋଭା-
ଯାତ୍ରା କବି ଯାବଲେ ଠିକ୍ କବିଲେ । ଏଇ କାମତ କର୍ଣ୍ଣ, ଦୁଃଖାନ୍ତ,
ଶକୁନି ଆଦିର ଉତ୍ସାହତ ଠାଇ ନାହିଁ । ପାଞ୍ଚରସକଳର ବହାବ
ଅଲପ ଦୂରତେ, ଚିତ୍ରସେନ ନାମେରେ ଏଜନ ଗନ୍ଧବନ ଆଛିଲୁ । ତେଣୁ
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ପେଟ-କଥା ଅନୁମାନତେ ସୁଜି ଉଠିଲ । ଅଲପ କଥାତେ
ଗନ୍ଧବନର ଲଗତ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ସୈଞ୍ଚବିଲାକର ଦୈଯା-ନଦୈଯା ଯୁଦ୍ଧ
ଲାଗିଲ । ଯି ଶକୁନି ଆକୁ କର୍ଣ୍ଣ ଗଲଧନତ ଇମାନ ଗପ, ଇମାନ
ଅହଙ୍କାର, ଇମାନ ଆସ୍ଫାଲନ, ସେଇ କର୍ଣ୍ଣ, ସେଇ ଶକୁନିରେ, ସକଳୋତ୍କିମ୍ବ
ଆଗତେ ସ'ବେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ତ'ତେ ଏବି, ପନ୍ନାଯ ଫାଇଡାଂ ମାରିଲେ ।
ଚିତ୍ରସେନେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକ ଅକଳନବୀଯା ଅରସ୍ଥାତ ପାଇ, ମେବ-ମେବ
କବେ ବାନ୍ଧି, ବଥତ ତୁଲିଲେ ଗୁଡ଼ି ଗ'ଲ ।

ସୁଧିଷ୍ଠିବେ ଏଇ ଅମଙ୍ଗଲୀଯା ବାତବି ପୋରା ମାତ୍ରକତେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକ
ଉଦ୍ଧାବ କବି ଆନିବିଲେ ଭୌମ ଆକୁ ଅର୍ଜୁନକ ପାଂଚିଲେ । ଲଗତ
ସୈଞ୍ଚ ନାହିଁ, ସାମନ୍ତ ନାହିଁ,—ସାବଧି, ବଥ, ଘୋବା ଏକୋବେ
ଏକୋଟୋ ନାହିଁ । ଓଲାଲ ମାତ୍ର ଦୁଇ ଭାଇ ଯୁଦ୍ଧିଲେ । କିନ୍ତୁ
ତେଣୁବିଲାକର ଆଗତ ଥିଯ ହ'ବ ପରା ବୀର କୋନ ଆଛେ ?
ଗନ୍ଧବନର ସୈଞ୍ଚବୋବ ଯେ ଫୁଁତେ ଉବିଲ । ଅରଶେଷତ, ଭୌମ
ଆକୁ ଅର୍ଜୁନର ହାତତ ଚିତ୍ରସେନୋ ବନ୍ଦୀ ହ'ଲ ।

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆକୁ ଚିତ୍ରସେନକ ତେଣୁର ଆଗଲେ ଆନିଲତ,
ସୁଧିଷ୍ଠିବେ ଦୁଇବୋ ବାନ୍ଧ ମୁକଳି କବି ଦିଲେ ; ଆକୁ ମିଠା କଥାବେ
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କବି, ଚିତ୍ରସେନକ ବିଦାଯ ଦିଲେ । ତାବ ପାଚତ ତେଣୁ
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଫାଲିଲେ ଚାଇ କ'ଲେ । “ଭାଇ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ, ଏନେକୁରା

কাম, মোবে শপত, আক নকবিবঁ। তুদিনীয়া ধন-সম্পত্তির
গৰ্বত মতলীয়া হৈ ধৰ্ম্মৰ ফালে পিঠি দিলে. ঈশ্বৰে নসহে;
আক খোজে খোজে বিপদত পৰিব লাগে। আশা কৰো
এই শিকনিয়ে তোমাক স্মৃথলৈ আনিব।”

হস্তিনালৈ উলটি আহিবৰ সময়ত দুর্যোধনে সকলোৰে
ওচৰত বাহিক বং মনেৰে বিদায় ল'লে হয়; কিন্তু
তেওঁৰ হিংসানল অন্তৰত দুগুণে জলি উঠিল। যি পাণুৱ
তেওৰ চকুৰ কুটা, দাঁতৰ শূল; যাক আজীৱন দুখ কষ্ট
দিয়াই আক লযু-লাঙ্ঘনা কৰাই তেওঁৰ জীৱনৰ একমাত্ৰ
ৰুত; যাৰ বাজ্য-সম্পদ তেওঁ বলেৰে নোৱাৰি চলেৰে কাঢ়ি
লৈছে; সেই ভিকহু পাণুৱসকলে তেওঁক সপৰিবাৰে বক্ষা
কৰা অপমানটো তেওঁ ক'ত থ'ব? এনেবোৰ কথা ভাবি
চিন্তি, পাণুৱসকলৰ ওচৰত নিজক সক মন্ত্ৰ যেন বিবেচনা
কৰি, তেওঁ একেবাৰে হিভাহিত বিবেচনাশৃঙ্খল হৈ পৰিল।

সূর্যাই দিয়া আচৰিত চক্টোৰ কথা, তেও ঘৰত থাকিয়েই
শুনিছিল। হস্তিনালৈ উলটি আহি, তেওঁ এটা অন্তুত ফন্দীৰে,
পাণুৱসকলক নাশ কৰিবলৈ কৃতসংকল্প হ'ল। দিনো দহ
দণ্ড বাতি যোৱালৈকে দ্রৌপদীয়ে পতি আক অতিথি সকলক
খুৱাই-ধুৱাই, নিজে আহাৰ কৰিছিল, দুর্যোধনে ভাবিলে,
দ্রৌপদীয়ে খোৱাৰ পাতত দহ হাজাৰ শিষ্যেৰে সৈতে দুৰ্বাসা
মুনিক পাণুৱসকলৰ আশ্রামলৈ পঠাই দিব। সেই অপ্রস্তাৱত মুনি
আক শিষ্যসকলক আওঠাও লাগি খুউৱা পাণুৱসকলৰ পক্ষে

অসম্ভব। এই অপরাধ দুর্বাসা হেন খঙ্গাল মুনিয়ে, কেতিয়াও নসহে। শাপ দি দ্রৌপদী আৰু পাণৱসকলক নিষ্ঠয় ভস্ম কৰিব। কৰ্ণ আৰু শকুনিয়ে দুর্ঘোধনৰ এই আচৰিত ফণীৰ কথা শুনি তেওঁক শতমুখে প্ৰশংসা কৰিবলৈ ধৰিলে।

ইয়াৰ পাচত, সেৱা-শুক্রবাৰে দুর্বাসা মুনিক ম-ময়া কৰি, এদিন স'চাৰ্স'চিকৈয়ে দুর্ঘোধনে তেওঁক সশিয়ে পাণৱসকলৰ আশ্রমলৈ পঠাই দিলে। আহাৰ সমাপন কৰি সকলোৰ বিলাকে বাতি বিশ্রাম কৰিবলৈ কাৰণাৰ কৰিছে, এনেতে দুর্বাসা ধৰি দলে-বলে আহি, আশ্রমত ওলালহি। সেই সময়ত নাই যে নাই গৰ্বাখুদ এটাও নাই—নিগনি পৰি ডেওপাল কৰিছে। তেওঁক দেখিয়েই যুধিষ্ঠিৰৰ তালু-সবে জীৱ গ'ল। মাজ তালুতে সাপে থালে, দ্বণ্ণি ধৰিবলৈ থাই নাইকিয়াত পৰিল।

দ্রৌপদীয়ে যেতিয়া শুনিলে যে, মুনিয়ে সকলোৰে নিমিত্তে আহাৰ আয়োজন কৰিবলৈ কৈ জ্ঞান আৰ্হিক শ্রীকৃষ্ণৰ সহায়ত পাণৱ সকলৰ দুর্বাসাৰ কোপৰ পৰা মুক্তি।

আছে, তাক কোনে জানে? অন্ত একো উপায় নেদেখি, দ্রৌপদীয়ে সকাতবে আৰু সঘনে, শ্রীকৃষ্ণৰ নাম ল'বলৈ ধৰিলে। সেই প্ৰাণভৰা স্মৃতি, সেই আন্তৰিক প্ৰার্থনা, বিফলে যাৰ পাৰেনে? চকুৰ পচাৰতে শ্রীকৃষ্ণই তেওঁক দেখা দি ক'লে “ভয় নকৰিবঁ; মই সকলো যুগ্মত কৰি দিম। মোৰ বৰ ভোক লাগিছে; কি আছে অলপ থাৰলৈ দিযঁ।”

ଶ୍ରୋପନୀଯେ କ'ଲେ, “ଚକଟୋ ଧୁଇ ଥେ ଆହିଛେ । ସବତ ଖୁଦ-କଣ ଏଟାଓ ନାହି—କି ଦିମ ?” ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କ'ଲେ “ବାକ୍ ଭାଲକୈ ଏବାବ ଚୋରାଗୈ । ଅଲପ କିବାକିବି ହ'ଲେଇ ସଥେଷ୍ଟ । ବୋଲେଁ, ବଟାକ ନିଯବର ପାନିଯେଇ ଅଂଠିବ ।” ନଗତିଓରା ଦେଖି ଶ୍ରୋପନୀରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦେଖୁରାବଲୈ ଚକଟୋକେ ଦାଙ୍ଗି ଆନିଲେଗୈ । ତେତିଆ ତେଓ କଲେ, “ସୌ ଯେ ଶାକ ଆକ୍ ଭାତର କଣିକା ଲାଗି ଆଛେ, ତାକେ ଦିଇଁ । ତାବେଇ ମୋର ଭୋକ ଶୁଚିବ ।”

ଲାଜତ କୁଞ୍ଚିତ ମୁଚୁତି ତଳାଲେ ମୂର କବି ଶ୍ରୋପନୀରେ ସେଇ ଭାତ ଶାକର କଣିକା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ହାତତ ଦିଯାତ, ତେଓ ତାକେ ଗାଲ ମାରି ଦି କଲେ, “ବିଶ୍ଵାସା ପରିତୃଷ୍ଟୋଷ୍ମି” ; ଆକ୍ ଉଗାବ ଏଟା ମାରି, ପେଟ ମୋହାବିବଲୈ ଧରିଲେ ।

ଇକାଲେ ଦୁର୍ବାସା ଆକ୍ ତେଓର ଶିଷ୍ୟବିଲାକେ ବେଗତେ ସ୍ନାନ ଆହିକ କବି ଥାବଲୈ ଆହକ ଛାବି ସକଳୋରେ ପାଟ ଲବାବ ନୋରାବା ହ'ଲ । ପେଟ ଢକା-ଡିଙ୍ଗବୀଯା ଲାଗିଲ ; ଆକ୍ ସନେ ସନେ ଫୁହୁବି-ଉଗାବ ଆହିବଲୈ ଧରିଲେ । ହଠାତ୍ ଏନେକୁରା ହୋରାବ ଏକୋ କାବଣ ବୁଜିବ ନୋରାବି ସକଳୋ ଅବାକ ହ'ଲ । ଆହିବ ନୋରାବି ତେଓବିଲାକ ସେଇ ବାତି ଗନ୍ଧାବ ପାବତେ ଦିଁତତ-ଆଲୁ-ଦି ପରି ଥାର୍କିଲ । ପାଚଦିନା ବାତିପୁରା ଦୁର୍ବାସା ମୁଣି ଶିଷ୍ୟବିଲାକେବେ ସୈତେ, ପାଣ୍ଡରସକଳର ଆଶ୍ରମଲୈ ଆହି, ବାତି ଆହିବ ନୋରାବର କାବଣ ଲଜ୍ଜିତ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କବିଲେ ; ଆକ୍ ଆହାରର ଅନ୍ତତ ସକଳୋକେ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦି, ଆନନ୍ଦମନେବେ ବିଦ୍ୟାଯ ଗ୍ରହଣ କବିଲେ । କୋରା ବାହୁଲ୍ୟ, ବାତି ପୁରାଲତ, ସ୍ଵର୍ଘୟଇ

দিয়া চকচোব প্রভারত, পাণ্ডুরসকলৰ একোবে নাটনি
নহল। ত্ৰীকৃত সখা আছিল দেখি, পাণ্ডুরসকলৰ কাণৰ
পানীও কাণে নগ'ল।

এই সংবাদ বথা সময়ত দুর্যোধনৰ কাণত পৰিলত, তেওঁ
বৰ বিষাদ পালে; কিন্তু পাণ্ডুরসকলৰ বিপদত পেলাবলৈ
ভগ্নোদ্ধম নহ'ল।

দুর্যোধনে এইবাৰ এটা নতুন পাং পাতিলৈ।

দ্রৌপদীক হৰণ
কৰিবলৈ জয়দুৰ্থৰ চেষ্টা।

তেওঁৰ জয়দুৰ্থ নামেৰে এজন বৈনায়েক আছিল।
দুর্যোধনে ভাবিলৈ, জয়দুৰ্থক পঠাই দিয়দি
কিবা স্বকপে, দ্রৌপদীক হৰণ কৰি আনিব পৰা হয়, তেন্তে
তেওঁৰ শোকত পাণ্ডুরসকলে নিষ্চয় প্ৰাণ বিসৰ্জন দিব।

দুর্যোধনক ভালবি বোলাবৰ নিমিত্তে এই অসীম-সাহসৰ
কাম কৰিবলৈ গাতলৈ বপুৰা জয়দুৰ্থ, ভীম আৰু অৰ্জুনৰ
হাতত পৰি যে কিমান লাঢ়িত আৰু নিগৃহীত হ'ব লগা
হৈছিল, তাৰ কথা ক'বলৈ গ'লে চকুৰ পানী ওলাই আহে।
ভুকুগোৰ, , চৰ, চাপৰ, বায়চকা, থিয়কিল, যে তেওঁ
কিমান খালে তাৰ সীমা-সংখ্যা নাই। শেহত প্ৰাণলৈকো
হতাহতি। জয়দুৰ্থৰ কপাল ভাল গুণে উৎৰে, বলাই-ঘটাই
ঘূৰিষ্ঠিক জানিবা মূৰামূৰি সময়ত ঘটনাস্থললৈ আনি দিলে।
নোহোৱা হ'লে, সেই দিনাই তেওঁ ফালে পতং।

ইয়াৰ পাচত নানা তীর্থ, বন, উপবনত ঘূৰি-পকি
পাণ্ডুরসকলে বাৰ বছৰ কাল কটাই দিলে।

ক্রমে অজ্ঞাত বাসৰ সময় আহি উপস্থিত হ'লছি। বিবাট নগৰত পাণুর তেতিয়া পাঁচ পাণুর আৰু দ্রৌপদীয়ে মৎস্য সকলৰ অজ্ঞাত বাস। দেশৰ বিবাট বজাৰ আশ্রয়ত থাকি এই বছৰটো কটাবলৈ, অভিপ্ৰায় কৰিলে। বিবাট বব ভাল বজা বুলি সুখ্যাতি আছিল। এদিন ছদ্ম বেশেৰে তেওঁবিলাক বিবাট বজাৰ সভাত ওলালগৈ।

প্ৰথমতে আহিল যুধিষ্ঠিৰ। তেওঁৰ সৌম্যমূৰ্তি আৰু গান্তীৰ্য্য দেখি, বজা মোহিত হ'ল। বাগ্ৰভাবে পৰিচয় সোধাত যুধিষ্ঠিৰে ক'লে, “মোৰ নাম ‘কক্ষ’। মই পাশা খেলিব জানো! মোৰ দুখৰ কথা কিমান ক’ম—মই যুধিষ্ঠিৰ বজাৰ সভাসদ আছিলো; আৰু তেওঁৰ যহতে ভালকৈ ভোগালোঁ। ঘৃষ্টতে কওঁ মই তেওঁৰ দেহৰ আদখানি আছিলোঁ। পাশা-খেলত হাৰি তেওঁ বনলৈ ঘোৱাত, মই বব দুখত নাবিলোঁ। সেই বাবে সহায় বিচাৰি, আপোনাৰ ওচৰলৈ আহিছে।” যুধিষ্ঠিৰৰ কথা শুনি, বজাৰ হিয়া চেনেহত পঞ্জি গ’ল। তেওঁ বব আদবেৰে যুধিষ্ঠিৰক প্ৰধান সভাসদ নিযুক্ত কৰিলে।

অলপ পৰৰ পাচত আহিল ভীম। তেওঁ সাইলাখ বান্ধনি বামুণৰ দবে কাপোৰ-কানি পিন্ধি আহিছিল। বাজসভাত সোমায়েই তেওঁ হাত দাঙি আশীৰ্বাদ দি ক'লে, “মহাৰাজৰ জয় হওক; মোৰ নাম ‘বল্লভ’। মই যুধিষ্ঠিৰ বজাৰ প্ৰধান পাচক আছিলোঁ। এতিয়া তেওঁবিলাক বনলৈ ঘোৱাত মোৰ ভিকাচন ভাগিল। সেই দেখি, কাম-কাজ বিচাৰি,

আপোনাৰ ওচবলৈ আহিছেঁ। দয়া কৰি আশ্রয় দিলে
আপোনাক সন্তুষ্ট কৰিবলৈ অহো-পুকুৰ্যার্থ কৰিম। মই
অলপ-অচৰপ মল্লযুক্তও জানো।” ভীমৰ কথা শুনি, বজাই
তেওঁক প্ৰধান বান্ধনিব বাব দিলে।

এনে সময়তে দ্রৌপদীক অহা দেখি, সকলোৱে থব লাগি
তেওঁৰ ফাললৈ চাবলৈ ধৰিলে। তেওঁ ফটা-ছিটা আৰু
অপৰিকাৰ কাপোৰ পিঞ্জি আহিছিল যদিও, তেওঁৰ প্ৰকৃত
সৌন্দৰ্য বিবিঞ্জি পৰিছিল। এনেকুৱা সুন্দৰী, আগেয়ে
কোনেও ক'তো দেখা নাই। অন্যৰ কথাকে নকুঁ, স্বয়ং
সুদেষণা বাণীয়েও নিলগৰ পৰা তেওঁক দেখি চকু ঘৰাব
নোৱাৰা হ'ল। ততালিকে তেওঁক অন্তঃপুৰলৈ নিয়াই আন
কাম কাতিকৈ খৈ বাণীয়ে সুধিলে, “আইটি, তুমি কোন ?
অস্বী নে, দেবীনে, বা তাতোকৈ ওখ খাপৰ কিবা ? সঁচাকৈ
কোৱঁ ; মোক নাভাৰিবা দেই”।

লাজত তললৈ মূৰকৈকে দ্রৌপদীয়ে ক'লে, “মাত্, মই
দেবীও নহওঁ, অস্বীও নহওঁ ; মই এজনী সামান্য তিৰোতা ;
সৈবিন্ধুৰ কাম কৰি পেট-ভাত মোকলাওঁ। মোৰ পঁচ-
জন গন্ধৰ্ব স্বামী আছে ; সিবিলাকে মোক সততে বক্ষা
কৰি ফুৰে। ইয়াৰ আগেয়ে মই সত্যভামা আৰু দ্রৌপদীৰ
লগত আছিলোঁ। এতিয়া জীবিকাৰ উপায় বিচাৰি, আপো-
নাৰ কাষ চাপিছেঁ।”

ଶ୍ରୋପଦୀକ ଦେଖି ବାଣୀର ଇମାନ ମସମ ଲାଗିଲ ଯେ, ତେଣୁ ଶ୍ରୋପ-
ଦୀକ ତତାଲିକେ କାମ ଦିଲେ । ତେତିଆ ଶ୍ରୋପଦୀରେ କ'ଲେ,
“ମାତ୍ର, ସଦି ଦାର-ଦୋଷ ନର୍ବେ ତେଣେ, ବେଟୀରେ ଏତିଆଇ ଦୁଆ-
ବାବ କଥା କାଣ-ଚୁରାଇ ଥ'ବ ଖୋଜେଁ । କଥା ଦୁଟି ହେଛେ ଏହି
—ମଇ କାବୋ ଭବିତ ହାତ ନିଦିଓଁ, ଆକ କାବୋ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ
ନାଥାଁ ; କାବଣ ଗନ୍ଧର୍ବ-ପତିସକଳେ, ମଇ ତେନେକୁରା କାମ କବା
ଦେଖିଲେ, ଭାଲ ନୁବୁଲିବ” । ସୁଦେଖଣ ବାଣୀ, ସେଇ କଥା ଦୁଟିତ,
ସମ୍ମାନ ହ'ଲ ।

ଇଯାବ ପାଚତ, ଅର୍ଜୁନେ ଦ୍ଵୀବେଶେବେ ଆହି “ବୃହନ୍ନାନ୍ଦା” ନାମେବେ
ପରିଚିଯ ଦିଲେହି ; ଆକ ବାଜକୁମାରୀମାରିମାରି ନୃତ୍ୟ, ଗୀତ ଆକ ବାଘ
ଶିକାବଲୈ ଶିକ୍ଷକ, ନିୟୁକ୍ତ ହ'ଲ । ସରଶେହତ, ନକୁଲେ “ଗ୍ରହିକ”
ଆକ ସହଦେରେ “ତତ୍ତ୍ଵପାଳ” ନାମେବେ ଚିନାକି ଦି, ସଥାକ୍ରମେ
ବଜାବ ସେଂବାବ ଆକ ଗରୁବୋବର ତତ୍ତ୍ଵବଧାନର ଭାବ ପାଲେ ।

ଏଇଦରେ ଭିନ-ଭିନ କାମତ ନିୟୁକ୍ତ ହେ, ସୁଧିଷ୍ଠିର ପ୍ରଭୃତିଯେ
ବିବାଟ ବଜାବ ସବତ, ଏନେ ଛନ୍ଦବେଶେବେ ଥାକିବଲୈ ଧରିଲେ ଯେ,
ତେଣୁରିଲାକକ ପଞ୍ଚ ପାଣ୍ଡର ଆକ ଶ୍ରୋପଦୀ ବୁଲି ଚିନକ ଛାବି
କେରେଁ ସେଇ ବିଷୟେ ଅଗୁମାତ୍ର ସନ୍ଦେହକେ କବିବ ନୋରାବିଲେ ।

ଅଭିଭାବ ବାସର ପ୍ରଥମ ଦହ ମାହ ଏକୋ ବାଗ-ଜାଲ
କିଚକ ବଧ ।

ନୋହୋରାକୈଯେ ପାବ ହ'ଲ । ଶ୍ରୋପଦୀ ଯେ ବାଣୀର
ଦେହ-ଲାଓ ହୈ ଉଠିଲ । ବଜା ଯେନେ ସାଧୁ ଆକ ମରମିଯାଲ ଆଛିଲ,
ସୁଦେଖଣ ବାଣୀଓ ତନ୍ଦ୍ରପ ଆଛିଲ । ନହ'ବଇ ବା କେଲେ ? ମାନୁହେ
କଥାତେ କଯ ବୋଲେ, “ଫେଁଚାବ ଫେଁଟି, ଇନ୍ଦ୍ରର ଶଟି” । ତେଣୁ

দ্রৌপদীক অন্তর্বেবে সৈতে ভাল পাইছিল; কিন্তু তেওঁর ভায়েক (আৰু বিবাটি বজাৰ প্ৰধান সেনাপতি) কীচকৰ উৎপাতত হ'লে, সকলো জলা-কলা হ'ল। বিশেষকৈ, দ্রৌপদী তেওঁৰ কুণ্ডলিত পৰাত, শেহৰ দুমাহমান যে দ্রৌপদীয়ে এহাতে চকুলো টুকি এহাতে ভাত খাব লগা হৈছিল। ক্ৰমাত কীচকৰ দ্রৌৰাজ্য যেতিয়া অসহনীয় হৈ উঠিল তেতিয়া, দ্রৌপদীয়ে তলে-তলে ভীমৰ সহায় বিচাৰিলে ছেগ চাই ভামে এদিন কীচকক থুকুচি-থুকুচি কোমোৰাটো যেন কৰি মাৰি পেলালে। তেতিয়াহে দ্রৌপদীৰ মুখলৈ পানী আহিছে। দ্রৌপদীয়ে কৈ ফুৰিলে যে, কীচকৰ আচৰণত তেওঁৰ গন্ধৰ্ব পতিসকলৰ থং উঠাত, তেওঁবিলাকে কীচকক বধ কৰিলে। গন্ধৰ্বৰ নাম শুনি ভয়ত সকলো কম্পমান।

৩২৫/অ:

অজ্ঞাত বাসৰ বছৰটো উকলিলত, বিবাটি বজাই যুধিষ্ঠিৰ আদিব আচল পৰিচয় পাই, আনন্দত মগ্ন হ'ল। অভিমন্ত্যুৰ বিবাহ। জগৎ পৃজিত পাণ্ডুসকল, এদিন নহয় দুদিন নহয় এবছৰকৈ কাল, তেওঁৰ তাত থাকি গৃহ পৰিত্র কৰা সকলোৰে ভাগ্যত নঘটে। দেশ জুৰি সকলোৰে আনন্দ-উৎসৱ কৰিবলৈ ধৰিলে। ইয়াৰ দিনচৰেকৰ পাচত বিবাটি বজাৰ জীয়েক উত্তৰাক, বৰ ধূমধামেৰে, অৰ্জুনৰ পুতেক অভিমন্ত্যুলৈ বিয়া কৰোৱা হ'ল। এই বিয়া খাবলৈ দ্বাৰকাৰ পৰা সপৰিবাৰে শ্ৰীকৃষ্ণ, বলৰাম আদি আৰু নানা দেশৰ পৰা বৰ বৰ বীৰ আৰু প্ৰতাপী বজাসকল আহিছিল

ପଞ୍ଚତଂତ୍ର ଅଷ୍ଟ୍ୟାଙ୍ଗ ।

ଅଭିମନ୍ୟବ ବିଯାବ ପାଚତ ମଂସ ଦେଶତ ଏଥନ ଭିତକରା
ଯୁଦ୍ଧବ ଆରୋଜନ । ମେଲ ବହିଲ । ତାତ ସକଳୋରେ କଥା ବାନ୍ଧିଲେ
ଯେ, ହିଂସାକୁବୀଯା ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ସଦି ଭାଲେ-ଭାଲେ
ପାଣ୍ଡରସକଳବ ବାଜ୍ୟ ପାଣ୍ଡରସକଳକ ଏବି ନିଦିଯେ ତେଣେ ତେଁ-
ବିଲାକେ ତେଁବ ଲଗତ ଯୁଦ୍ଧ କବି ହଲେଓ ବାଜ୍ୟବ ଶ୍ରୀ ଅଂଶ
ଆନି ଦିବ; ଆକ ସେଇ ଯୁଦ୍ଧତ, ମେଲତ ଉପାସ୍ତିତ ଥକା
ସକଳୋରେଇ, ପାଣ୍ଡର-ପନ୍ଦତ ଯୋଗ ଦିବ ।

ଏହି କଥା ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର କାଣତ ପରିବଲୈ ସବହ ସମୟ ନାଲାଗିଲ ।
ଭୀତ୍ୟ, ଦ୍ରୋଣ, ବିଦୁବ ଆଦି ବିଜ୍ଞ ଆକ ପରିଣାମଦର୍ଶୀ ଲୋକସକଳେ,
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନକ ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ବୁଜାବଲୈ ଧରିଲେ । ପାଣ୍ଡରସକଳକ
ଯେ ଶ୍ରୀଯମତେ ପାବଲଗୀଯା ବାଜ୍ୟବ ଅଂଶ ଏବି ନିଦିଲେ ଘୋର
କନ୍ଦଳ ଲାଗିବ, ଆକ ତାବ ଲଗେ-ଲଗେ ବିଖ୍ୟାତ କୁକ କୁଲୋ
ଯେ ଧଂସ ପାବ, ଏହି କଥା ପ୍ରତି-ପ୍ରତିକୈ ବୁଜାଇ ଦିଯା ସହେଓ,
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଟିଙ୍ଗବ ପରା ନାନାମିଲ ।

ଅରଶେଷତ ସ୍ଵର୍ଗ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଇ ସନ୍ଧିବ ପ୍ରସ୍ତାର କବିବଲୈ ହସ୍ତିନାଲୈ
ଆହିଲ । ଅହଙ୍କାରୀ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ଆଗବଦବେ କୋରାକେ କ'ଲେ
ଆକ ଚୋବୋରାକେ ଚୋବାଲେ; କିନ୍ତୁ ସନ୍ଧି କବିବଲୈ କୋନୋମତେ
ସୈମାନ ନହ'ଲ । ତହପରି, ତେଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବନ୍ଦୀ କବି ଥ'ବଲୈହେ
ସତ୍ତବ କବିଲେ । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ଅସମ୍ଭବରହାବତ ମର୍ମାହତ ହୈ, ତେରେଁ ।

ଉଲଟି ଯାବ ଲଗା ହ'ଲ । ତେତିଆ ସୁନ୍ଦର ବାହିବେ ଆନ ଉପାୟ ନାଥାକିଲ ।

ହସ୍ତିନାବ ପରା ମଂଞ୍ଚଦେଶଲୈ ଉଲଟି ଯୋରାବ ଆଗତେ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କୁନ୍ତୀ ଦେରୀକ ବିଦୁରବ ସବତ ଦେଖା କବିଲେ; ଆକ ସକଳୋ କଥା ଭାଙ୍ଗି-ପାତିକେ ସେଇ ବିଷୟେ ତେଓବ କି ମତ ତାକ ଜାନିବ ଖୁଜିଲେ । ସମ୍ବନ୍ଧତ, କୁନ୍ତୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପେହିୟେକ ହୟ । ତେଓ କଲେ, “ମହି କ୍ଷତ୍ରିୟର ଜୀଯାବୀ ଆକ କ୍ଷତ୍ରିୟର ବୋରାବୀ; ତେନେମୁହୁରତ ମହି କି ମତ ଦିମ ତାକ ତୁମିଓ ଜାନିଛା ଚାଗେ । ମୋର ଲ'ବା କେଇଟାବ ଆଲୈ-ବିଲେ ଆକ ଦୁଖ-ଦୁର୍ଗତି, ତୁମି ଦେଖିଯେଇ ଆଛୁଁ; ତାକନୋ ଆକ ଦୁନାଇ କି କ'ମ ? ତେଓ-ବିଲାକକ କ'ବା ଇନ୍ଦ୍ରପ୍ରାସର ସୁଖର ଦିନର କଥା ମନତ ପେଲାଇ, ଆକ ବାଜସଭାବ ମାଜତ ଶ୍ରୋପନ୍ତୀକ ଦିଯା ଅପମାନର କଥା ଶୁଁରୁବି, କ୍ଷତ୍ରିୟ ତେଜେବେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୈ, ସିଂହ ବିକ୍ରମେବେ, ଅଧର୍ମର ବିରକ୍ତି ଆଟାଇକେଉଜନେ ଯେନ ଅନ୍ତର ଧାରଣ କରେ । ସେଇ ସୁନ୍ଦର ଯଦି କୋନୋବା ଜନ ମରେଓ, ତାତ ମୋର ବେଜୋଯ ନାଇ । ତଥାପି ତୋମାର ଅନୁଗ୍ରହତ କାବୋ ହାନି-ବିଘିନ୍ନ ନୋହୋରାକୈଯେ ତେଓ-ବିଲାକ ସୁନ୍ଦର ଜୟ ହ'ବ ପାଯ ଦେଖୋ ।” ବୀର-ବମଣୀର ନିର୍ଭୀକ ଉତ୍ତର ଶୁଣି, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବବ ଉତ୍ସାହ ପାଲେ ।

ବାଟତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣକ ଲଗ ପାଇ, ପାଣ୍ଡବସକଳର ଲଗତ ତେଓବ କି ସମ୍ବନ୍ଧ, ତାକ ଭାଲକେ ବୁଜାଇ କ'ଲେ; ଆକ ସୁନ୍ଦର ପାଣ୍ଡବ ପନ୍ଥତ ଯୋଗ ଦିବଲୈ ଅନୁବୋଧ କବିଲେ; କର୍ଣ୍ଣଙ୍କ କିନ୍ତୁ ଚୁଇ-ବାମକେ ନସ'ଲେ । ତାବ ପାଚତ ଏଦିନ କୁନ୍ତୀ ଦେରୀଯେ ନିଜେ

କର୍ଣ୍ଣବ ଓଚରଲୈ ବିବଲେ ଗୈ ସେଇ ବିଷଯେ ଖାଟିଛିଲ ; କିନ୍ତୁ ଫଳ ହଲେ ଏକୋ ନଧବିଲେ ।

ସୁନ୍ଦର ଅନିବାର୍ୟ ହୈ ଉଠିଲିତ ହୟୋ ଦଲେ ପାବେ-ମାନେ ସୈନ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବଲେ ଧରିଲେ । କୌବରମଙ୍କଳେ ଏଘାବ, ଆକୁ ପାଣ୍ଡର-ମଙ୍କଳେ ସାତ ଅଞ୍ଜୋହିଣୀ ସେନା ଗୋଟାଲେ । ଦ୍ରପଦ, ବିରାଟ ଜୟାମନ୍ତର ପୁତେକ ଜୟାମ୍ବେନ, ଶିଶୁପାଲର ପୁତେକ ଧୃଷ୍ଟିକେତୁ, ଅସାଧାରଣ ଯୋଦ୍ଧା ସାତାକି, ମହାବୀର ପାଣ୍ଡ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ବହୁତ ବଜାଇ ଅସଂଖ୍ୟ ସୈନ୍ୟରେ ସୈତେ ଆହି ପାଣ୍ଡର ପକ୍ଷତ ଯୋଗ ଦିଲେ । ଇଯାର ଉପରିଓ ଭୀମର ପୁତେକ ଘଟୋଇକଟେ ଦୁଇ କୋଟି ବାନ୍ଧମେ ସେନା ଆନିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରବଂଶର ଭୁରିଭାବ, କାମକପର ଭଗଦତ୍ତ, ସଦୁବଂଶର କୃତବର୍ମୀ, ସିନ୍ଧୁବାଜ ଜୟାନ୍ତଥ, କାନ୍ଦୋଜବାଜ ସୁଦକ୍ଷିଣ ପ୍ରଭୃତି ବଜାମଙ୍କଳେ ସିନ୍ଧୁନ୍ତେ କୌବର ପକ୍ଷତ ଯୋଗ ଦିଲେହି । ସୈନ୍ୟବିଲାକେ ଛାଉନୀ କବି ବିନ୍ତିର କୁକକ୍ଷେତ୍ରତ ସୁନ୍ଦର କାବଣେ ସାଜୁ ହୈ ବ'ଲ । ଅସଂଖ୍ୟ ଧବଜ ପତାକାଇ, କୁକକ୍ଷେତ୍ରର ଦୃଶ୍ୟ ତେନେଇ ସଲନି କବି ପେଲାଲେ ; ଆକୁ ବଥର ସର୍ବରଣିତ, ସୈନ୍ୟର କୋଢାଲତ ଆକୁ ଜନ୍ମବ ଚୀଳିକାବତ ତଳର ମାଟି ଓପର ହ'ଲ ।

ମନ୍ଦ୍ରବାଜ ଶଳ୍ୟ ପାଣ୍ଡରମଙ୍କଳର ମୋମାଯେକ ହୟ । ଭାଗିନିଯେକ-ମଙ୍କଳକ ସହାୟ କବିବର କାବଣେ ବହୁତ ସୈନ୍ୟ ଲୈ ଆହେଁତେ ବାଟିତେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ତେଓଁକ କୌଶଲେବେ ହାତ କବି ପେଲାଲେ ; କିନ୍ତୁ ସୁଧିଷ୍ଠିବର ଅନୁବୋଧମତେ, କର୍ଣ୍ଣବେ ସୈତେ ଅର୍ଜୁନର ସୁନ୍ଦର ଲଗାବ ସମୟତ, କର୍ଣ୍ଣକ ଯିମାନ ପାବେ ସିମାନ ନିକଂସାହ ଦିବଲୈ ଶଳ୍ୟଇ ଭିତରି ଗାତ ଲ'ଲେ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନିଜେ ପାଞ୍ଚପକ୍ଷତ ଯୋଗ ଦିଲେ ; ଆକୁ ଦହ କୋଟି ନାବାୟଣୀ ସେନା ଦି କୌବରକ ସହାୟ କରିଲେ । ଏଇ ଯୁଦ୍ଧତ ଅନ୍ତରେ ବୁଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛିଲ ଗୁଣେ, ତେଣୁ ଅର୍ଜୁନର ବଥର ସାବଧି ହ'ଲ ।

ପାଞ୍ଚପକ୍ଷତ ବିବାଟ, ଦ୍ରପଦ, ସାତ୍ୟକି, ଧୂଷିକେତୁ, ଚେକିତାନ, ଶିଥଣ୍ଡି ଆକୁ ଭୀମସେନ—ଏଇ ସାତଜନ ସେନାପତି ହ'ଲ । ଧୂଷିଦ୍ୟମ୍ଭ ପ୍ରଧାନ ସେନାପତି, ଅର୍ଜୁନ ପରିଚାଳକ ଆକୁ ସ୍ଵଯଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସକଳୋବେ ଓପରତ ମନ୍ତ୍ରଣାଦାତା ହ'ଲ ।

ଯୁଦ୍ଧ କୋନୋମତେ ଥମାବ ନୋରାବି, ଭୀମ ଆକୁ ଦ୍ରୋଣ ବର ବିମୋହତ ପରିଲ । ତେଣୁବିଲାକେ ସଦାୟ କୌବରର ଚାଉଲ ଥାଇ ଆହିଛେ ; ସେଇ ଦେଖି, ଏଇ ବିପଦର କାଳତ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ପକ୍ଷ ଅରଳମ୍ବନ ନକରିଲେ, ଧର୍ମଭର୍ତ୍ତ ହ'ବ ଲଗା ହୁଯ । ଇଫାଲେ, ପାଞ୍ଚପକ୍ଷକଲର ବିକର୍କେଇ ବା ଅନ୍ତର ଧରେ କୋନ ସତେବେ ? ଅନେକ ଭାବି ଚିନ୍ତି, ତେଣୁବିଲାକେ ଅରଶେଷତ କୌବରର ସମ୍ପଦେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବଲୈକେ ଠିକ କରିଲେ ।

ଭୀମକ ନିଜ ପକ୍ଷତ ପାଇ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନର ହିୟା ଏମୁଠନମାନ ଉଠି ପରିଲ । ନିଜେ ଇଚ୍ଛା କରି ନମରିଲେ ଯିଜନକ ମାରୋତ୍ତା ନାହି, ଏଣେ ବୀର ଯାବ ସହାୟ, ତେଣୁ କାଲେ ଡବାବ ? ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ତେଣୁକେ ପ୍ରଧାନ ସେନାପତି ପଦତ ବବଣ କରିଲେ ।

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନତ ଯୁଦ୍ଧ ଆବଶ୍ୟକ ହ'ଲ । ଭୀମଙ୍କ ଦହ ଦିନ ଯୁଦ୍ଧ କରିଛିଲ ; ଆକୁ ଦିନୋ ଦହ ହାଜାବ ପାଞ୍ଚର ସୈତ୍ୟ ବଧ କରି ଆକୁ ଶ'ଲ ଠେକତ ପେଲାଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅନ୍ତର ଧରୋରାଇ, ନିଜର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ବନ୍ଧା କରିଲେ ।

পাণ্ডির পক্ষত তেওঁৰ লগত যুদ্ধ কবিব পৰা বীৰ অৰ্জুনৰ বাহিবে কেওঁ নাছিল। অৱশেষত যেতিয়া অৰ্জুনেও তেওঁৰ তেজ সহিব নোৱাৰা হ'ল, আৰু পাণ্ডিৰবাহিগী দিনক দিনে লোণ পমাদি পমি ঘাবলৈ ধৰিলৈ তেতিয়া, শ্রীকৃষ্ণৰ পৰামৰ্শ অনুসাৰে অৰ্জুনৰ বথৰ আগত শিখগুৰীক আনি বছৱাই দিয়াহি হ'ল। তেওঁক দেখা মাত্ৰকে ভীম্বাই হাতৰ ধনু-শৰ পেলাই দি মৃত্যুৰ নিমিত্তে প্ৰস্তুত হ'ল। অৰ্জুনৰ বাণাঘাতত অস্থিৰ হৈ, কিছু সময়ৰ পাচত, তেওঁ বথৰ পৰা বাগবি পৰিল; কিন্তু তেওঁৰ গাত ইমানবোৰ শৰে বিক্ষিছিল যে, তেওঁৰ পৰিত্র শৰীৰ মাটিত নপৰি শৰৰ ওপৰত আলাসতে দাং খাই ব'ল। ইয়াকে ‘ভীম্বাৰ শৰশয্যা’ বোলে: তেওঁও এই শয্যাত আঠারুন দিন বিশ্রাম কৰি, মাঘ মাহৰ শুক্লা অষ্টমীৰ দিনা, স্বৰ্গধামলৈ গতি কৰিলৈ।

ইয়াৰ পাচত দুর্যোধনে আচার্য দ্রোণক প্ৰধান সেনাপতি পাতিলৈ। তেৱোঁ অতুল বিক্ৰমেৰে যুদ্ধ কৰি, পাণ্ডিৰ সৈন্যৰ মাজত হাহাকাৰ লগাইছিল। এওঁৰ সময়তে সপ্তৰথীয়ে বেঢ়ি অভিমন্ত্যুক বধকৰে। অৱশেষত শ্রীকৃষ্ণই চক্ৰান্ত কৰি, যুধিষ্ঠিৰৰ দ্বাৰাই তেওঁৰ পুতেক অশ্বথামা যুদ্ধত পৰিল বুলি কোৱাই, তেওঁক নিকৎসাহী আৰু মুৰ্ছিত কৰি পেলালৈ; এই স্বযোগতে ধৃষ্টদ্যুম্নই তেওঁক নৃশংসভাৱে বধ কৰিলৈ।

আচার্যৰ মৃত্যুৰ পাচত, কৰ্ণ প্ৰধান সেনাপতি হ'ল। তেওঁৰ তুল্য বীৰ অতি বিবল; কিন্তু গুৰুৰ শাপত তেওঁ যুদ্ধৰ

সময়ত উপযোগী অস্ত্রবিলাক পাহବি ପେଲାଯ । ତତୁପବି, ଶଲ୍ୟ ତେଓର ବଥର ସାବଧି ହୈ, ପଦେ-ପଦେ ନିକଣ୍ଠାହ ଦିବଲୈ ଧରିଲେ । ଏନେ ସମୟତେ ଗୋ-ବଧର ପାପର ଫଳତ, ତେଓର ବଥର ଚକବିକେଇଟା ମାଟିତ ଦପ୍-ଦପ୍ କବେ ସୋମାଇ ଘୋରାତ, ବଥ ଚଲାବେ ନୋରାବା ହ'ଲ । ଏହି ଛେଗତେ ଅର୍ଜୁନେ ତେଓକ ବଧ କରିଲେ । କର୍ଣ୍ଣୋ ବହୁତ ପାଣ୍ଡର-ସୈନ୍ୟ ମାରି-କାଟି ଖାତ୍ରାଂ କରିଲେ ।

କର୍ଣ୍ଣର ମୃତ୍ୟୁର ପାଚତ, ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନେ ଶଲ୍ୟକ ପ୍ରଧାନ ସେନାପତି ପାତିଲେ ହୟ; କିନ୍ତୁ ତେଓର ଗା ଓଲାଇ ପରିଲ । ଏହି ସମୟତ କି ପାଣ୍ଡରର ପକ୍ଷତ, କି କୌବରର ପକ୍ଷତ, ନିଚେଇ ତାକର ସୈନ୍ୟରେ ଆଛିଲ । ଯୁଦ୍ଧତ ଯୁଧିଷ୍ଠିରେ ଶଲ୍ୟକ ବଧ କରିଲେ; ଆକୁ ତେଓର ମୃତ୍ୟୁର ଲଗେ ଲଗେ କୌବର-ସୈନ୍ୟ ଏକେବାବେଇ ଛାତ୍ରଦ୍ଵାରା ହେ ପରିଲ—କିଛୁମାନ ମରିଲ ଆକୁ କିଛୁମାନ ପଲାଲ । ଆନ ଏକୋ ଉପାୟ ନେଦେଥି, ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରପବା ପଲାଇ ଗ'ଲ; ଆକୁ ଦୈପାୟନ ହ୍ରଦର ଜଳସ୍ତ୍ରତ ଲୁକାଇ ଥାକିଲାଗୈ ।

ପାଣ୍ଡରସକଳେ ବିଚାବି ବିଚାବି, ତେଓକ ତାତେ ପାଲେଗୈ । ତେତିଯା ଭୀମର ଲଗତ ତେଓର ଭୟାନକ ଗଦା-ଯୁଦ୍ଧ ହ'ଲ । ଏହି ଯୁଦ୍ଧତ ଭୀମେ ତେଓର ଉକ ଭାଙ୍ଗିଲେ; ଆକୁ ଆଗର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଅନୁସାରେ, ତେଓର ମୂରତ ପଦାଧାତ କରିଲେ । ଏତେ ସାଇଲ ହୋରାବ ଲଗେ ଲଗେ କୁକକ୍ଷେତ୍ର ଯୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହ'ଲ ।

ଭୀମେ ତେଓର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଆଥରେ-ଆଥରେ ପାଲନ କରିଲେ । ତେଓ ଦୁଃଖାସନର ବୁକୁ ଚିବି ତେଜ ପିଲେ; ଆକୁ ଧୂତବାନ୍ତର ବାକୀ ଆଠାନବେ ଜନ ପୁତେକକ ଅକଲୈ ବଧ କରିଲେ । ଅର୍ଜୁନେ

নিজ হাতে কর্ণক আক সহদেরে শকুনিক বধ করি নিজ-
নিজ প্রতিজ্ঞাবপরা মুক্ত হ'ল। অঠব দিন যুদ্ধের পাচত
হুর্যোধনের গর্বে তেনেই খর্ব হ'ল।

পাণ্ডবিলাক যুদ্ধের জয়ী হৈয়ো, সৈশ্বর্বের নিগ্রহত, অশ্বথামার
পাশবিক হত্যাকাণ্ডের দোষত, সুখ-সন্তোষ পূর্ণ
অশ্বথামার দ্বাৰা মাত্রাত উপলক্ষি কৰিব নোৱাৰিলে। হুর্যোধনে
দ্রৌপদীৰ পঞ্চপুত্ৰ বধ। যেতিয়া মৰিবলৈ চাটি-ফুটি লগাইছিল,

তেতিয়াও তেওঁক আনন্দ দিবৰ মনেৰে, অশ্বথামাই পাণ্ডু-
সকলৰ কটা মূৰ আনি দেখুৱাবলৈ প্রতিজ্ঞা কৰিলে। তাৰ
পাচত কৃপ আক কৃতবর্ষ্যাক লগত লৈ, মাজনিশা পাণ্ডু-
সকলৰ শিবিবত সোমাই, যেনে নিষ্ঠুৰ ভাৱে যাকে ষ'তে
পালে ঘৈয়াই পেলালে, সেই অমানুষিক কাণ্ড দেখাহে নালাগে
তাৰ কথা শুনিলেও, গাৰ নোম শিঁয়িবি উঠে। দ্রৌপদীৰ
পাঁচ পুতেক, থৃষ্টদ্রুজ্ঞ আক শিখণ্ডী সেই বাতি নিহত হ'লঃ
। শ্রীকৃষ্ণৰ পৰামৰ্শ অনুসাৰে, পাঁচ-পাণ্ডু আক সাত্যকি
সেই বাতি শিবিবত নোশোৱা বাবেহে কথমপি বক্ষা পৰিল।
নতুৰা, সেইদিনা তেওঁবিলাক সৰাও টান হলহেঁতেন।

ইয়াৰ পাচত কৃপ, অশ্বথামা আক কৃতবর্ষ্যা আনন্দত
উত্তোৱল হৈ, যেতিয়া হুর্যোধনের ওচৰত উপস্থিত হ'লহি, তেতিয়া
তেওঁ মৰিবলৈ সৰহ সময় নাছিল। হাত-ভবিলাক দৰঙ্গৰ শিলৰ
দৰে চেঁচা পৰিছিল; কেৱল মাত্র ঢিপ্পিং-ডিপ্পিংকৈ বুকৰ মাজত
জীৱটো সোমাই আছিল। শিয়াল কুকুৰ আদি জন্মবোৰে

মাংসর লোভত, তেওঁর চাবিওকালে টাকুরী ঘূর্ণি ঘূর্বি ফুরিছিল।

দ্রৌপদীর পাঁচ পুতেকব মূৰ কেইটাকে পঞ্চ পাণুৱৰ মূৰ বুলি বুজাবলৈ অশ্বথামাই বৰ চেষ্টা কৰিছিল; কিন্তু তেওঁ সেই সময়তো দুর্যোধনক কাঁকি দিব নোৱাৰিলৈ। দুর্যোধনে আচল কথা বুজি উঠিলৈ। এই নৃশংস হত্যাকাণ্ড দুর্যোধনৰো চকুৰ পানী ওলাল। তেওঁ “হায় হায়” কৰি আচিৰে চিৰ-নিৰ্দাত অভিভূত হ'ল।

পাচদিনা পুৱাতে এই আকস্মিক আৰু শোচনীয় হত্যাকাণ্ডৰ কথা শুনি চাবিওকালৰপৰা যে কি ভয়ানক মৰ্যাদেী হাহাকাৰ উঠিছিল, তাক বৰ্ণোৱা অসম্ভৱ। তীম, অর্জুন আদিৰ যে কথাই নাই, যি যুধিষ্ঠিৰ ধৈর্য আৰু গান্তীয় বিষয়ে উপমা-স্থল, সেই যুধিষ্ঠিৰো শোকত বিহ্বল হ'ল।

মাকৰ পোৱা-পেটেৰে দ্রৌপদীয়ে, এটা নহয় ছুটা নহয় পাঁচোটা পুতেকব শোক, একে সময়তে সহে কেনেকৈ? তেওঁ কান্দি-কাতি, মূছকঁছ গ'ল। তাৰ পাচত জ্ঞান পাই, বৰ উত্তেজিত হৈ ক'লে। “সেই বিটলীয়া, নৰাধম অশ্বথামাক মাৰি, তাৰ মূৰৰ মণিটো আনি নিদিলে, মই অনাহাৰত প্রাণত্যাগ কৰিম।”

যুধিষ্ঠিৰ শ্ৰীকৃষ্ণ আদিয়ে কত বুজালে, কিন্তু তেওঁৰ মুখত কেৱল মাত্ৰ সেই একে আঘাৰ কথা “মোক মণিটো লাগিবই।”

দ্রোপদীର বিলাই দেখি, ভীমে আৰু স'হি থাকিব
নোৱাৰিলে; নকুলক বথৰ সাৰথি কৰি লৈ, তেওঁ তুৰতে
অশ্বথামাক বিচাৰি গ'ল।

শ্ৰীকৃষ্ণই দেখিলে সৰ্বনাশ। অশ্বথামাৰ হাতত ‘ব্ৰহ্মশিব’
নামেৰে দ্রোগাচার্যই দিয়া যি মহা অস্ত্ৰপাট আছে,
যদি খঙ্গৰ ভমকত তেওঁ সেই অস্ত্ৰপাট কেনেবাকৈ ভীমৰ
গালৈ মাৰি পঠায়, তেন্তে ভীমক বক্ষা কৰাই টান হৈ
উঠিব। সেই বাবে, বেগাবেগিকৈ যুধিষ্ঠিৰ আৰু অর্জুনক
লগত লৈ, শ্ৰীকৃষ্ণই ভীমৰ পাচে-পাচে বথ লকৰাই দিলে।

পাণ্ডুৱসকলৰ ভয়ত, অশ্বথামা সেই সময়ত ব্যাসদেৱৰ
আশ্রমত লুকাই আছিলগৈ। দূৰৰ পৰা ভীমক দেখিয়েই
তেওঁৰ গা চেৱালে; তাৰ পাচত অর্জুন আৰু শ্ৰীকৃষ্ণক
দেখিযে তেওঁৰ ধাতু উৰি গ'ল। আত্মবক্ষাৰ আন উপায়
নেদেখি, মৰণত শৰণ দি “আজি পাণ্ডু-বংশ লোপ পাওক”
বুলি, সেই অমোঘ অস্ত্ৰপাট মাৰি পঠালে।

শ্ৰীকৃষ্ণই ইমান বেলি যিহলৈকে ভয় কৰি আছিল সেয়ে
হ'ল। অর্জুন বিবুকি হৈ, অশ্বথামাৰ অস্ত্ৰ নিবাৰণ কৰিবৰ
নিমিত্তে, দ্রোগাচার্যই দিয়া দিব্য অস্ত্ৰ এপাট এৰি দিলে।

সেই মহা অস্ত্ৰ দুপাটৰ তেজত স্বৰ্গ আৰু মৰ্ত্যত তোলপাৰ
লাগিল। ভয়ত সকলোৱে ‘ত্রাহি মধুসুদন’ স্বাৰিবলৈ ধৰিলে।
স্থষ্টি নাশ হোৱাৰ উপক্ৰম দেখি, নাৰদ আৰু ব্যাসদেৱৰ
থিবেৰে থাকিব নোৱাৰিলে। দুই জন মুনি ল'বি আহি-

ଦୁଇ ଅନ୍ତର ନାଜତ ଥିଯ ହୈ, ଉତ୍ତରକେ ଆପୋନ-ଆପୋନ ଅନ୍ତର
ସମ୍ବରଣ କରିବଲେ ଅନୁରୋଧ କରିଲେ ।

ସାବ ମନତ ଅଲପୋ କୁଭାବ ନାହି, ଅନ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟାହାବ କବା
ତେଓଁର ପକ୍ଷେ ଅତି ସହଜ; କିନ୍ତୁ ସାବ ମନ ନିର୍ଶଳ ନହୟ,
ତେଓଁ ଅନ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟାହାବ କରିବଲେ ଗଲେ ପ୍ରାଣରେ ସଂଶୟ ।

ଅର୍ଜୁନ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ଆକୁ ସାଧୁ ପୁରୁଷ । ତେଓଁ ହେଲାବାନେ ନିଜ
ଅନ୍ତର ସମ୍ବରଣ କରିଲେ; କିନ୍ତୁ ଅଶ୍ଵଥାମାଇ ହ'ଲେ ସେଇ କାମଲେ
ସାହ ଦିବଇ ନୋରାବିଲେ । ତେଓଁ କ'ଲେ “ପାଣ୍ଡରସକଳକ ଦେଖି
ଭୟ ଥାଇ, ଅନ୍ତରପ୍ରହାବ କରିଛିଲେଁ । ସଦି ସେଇ ଅନ୍ତର ଥମାବ
ଖୋଜେଁ । ତେଣେ ନିଜେଇ ମରା ପରିମ ।”

ତେତିଯା ମୁଣି ଦୁଜନ ମଧ୍ୟରେ ହୈ ମୀମାଂସା କରି ଦିଲେ ଯେ,
ଅଶ୍ଵଥାମାବ ଅନ୍ତରଇ ଉତ୍ତରାବ ଶିଶ୍ରୁ ସନ୍ତାନଟି ବଧ କରକଗୈ;
ଆକୁ ଅଶ୍ଵଥାମାଇ ତେଓଁର ମୂରବ ମଣିଟୋ ପାଣ୍ଡରସକଳକ ଦି,
କ୍ରମା ଖୋଜକ ।

ଲ'ବାଟି ତେତିଯାଓ ମାକବ ଗର୍ଭତେ ଆଚିଲ । ଜନ୍ମ ହ'ଲତ
ତ୍ରୀକୃତସର ଆଶୀର୍ବାଦତ ମରା ଲ'ବାଟିଯେ ପୁନର ଜୀରନ ପାଲେ ।
ତେଓଁର ନାମେଇ ପରୀକ୍ଷିତ ।

ମୂରବ ମଣିଟୋ କାଟି ଦିଯାବ ଭମ୍ଭମନି ଅଶ୍ଵଥାମାବ ଆଜିଲେକେ
ମରା ନାହି । ତେଓଁ ଚିରଜୀବି: ସେଇବାବେ, ସେଇ କଟ ସଦାୟ
ଭୁଗି ଥାକିବ ଲାଗିବ । ମାନୁହେ ତେଲ ସଂହାବ ଆଗତେ ସେଇ
ଭମ୍ଭମନି ଅଲପ ପାତଳାନର ଉଦେଶ୍ୟେ, ତିନି ଛାଟି ତେଲ ତେଓଁର
ନାମେବେ ପେଲାଇ ଦିଯେ । ବେଯା କାମ କରାବ ପ୍ରତିଫଳ ଏଯେ ।

ଇକାଳେ, ଅଞ୍ଚଥାମାର ମୂରବ ମଣିଟୋ ଯୁଧିଷ୍ଠିରର ମୂରତ ପିନ୍ଧାଇ
ଏହି ଦାରୁଣ ପୁତ୍ର-ଶୋକତୋ, ଦ୍ରୋପଦୀଯେ ଅଲପ ଶାନ୍ତି ଲାଭ
କରିଲେ ।

ଅଷ୍ଟ ତାତ୍ପ୍ରୟାଙ୍କ୍ରୀ ।

କୁକକ୍ଷେତ୍ରର ସୁନ୍ଦର ପାଚତ, ସବ-ନିର୍ବନ୍ଧରେ ଶୋକ-ବହି ଜଳି
ସୁଧିଷ୍ଠିବ ହସ୍ତିନାଲୈ ଉଠିଛିଲ । ସୁଧିଷ୍ଠିବେ ବାଜ୍ୟ ପାଲେ ହୟ;
ଗମନ ଆକ୍ରମ ବାଜପଦ କିନ୍ତୁ ତେଓର ହଦୟତ ହ'ଲେ ଲେଶ ମାତ୍ରଓ
ଗ୍ରହ । ସୁଥ-ଶାନ୍ତି ନାହିଁଲ । ଆତ୍ମୀୟ-ସ୍ଵଜନର ଶୋକତ
ତେଓ ଏନ୍ୟେ ଜୁଲୁକା ଲାଗି ପରିଛିଲ ; ତାତେ ଆକୋ
ମାକବ ମୁଖେ କର୍ଣ୍ଣର ଆଚଳ ପରିଚଯ ପାଇ, ତେଓର ହିୟା ଫାଟି
ଗ'ଲ ।

ନିଷମ ଭାତ୍-ଶୋକତ ଅଧୀବ ହୈ, ସୁଧିଷ୍ଠିବେ ବାଜସମ୍ପଦ
ଏବି ଦି, ବନଲୈ ଯାବଲୈହେ ଓଲାଲ । ଭୀମ, ଅର୍ଜୁନ ଆଦି
ଚାରି ଭାଯେ ଆକ୍ରୋପଦୀଯେ, ତେଓକ କିମାନ କାରୋ-କୋକାଲି
କବିଲେ, ଆକ୍ରମ କତ ବୁଜାଲେ, କିନ୍ତୁ ଏକୋତେ ଏକୋ ଫଳ
ନଧିବିଲେ । ଶେହତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆକ୍ରମ ବ୍ୟାସଦେରେ ବହୁ ବୁଜନି ଦି.
ତେଓର ଅନିଚ୍ଛା ସଦ୍ବେଦ, ବାଜ୍ୟଭାବ ଗ୍ରହଣ କରିବଲେ ବାଧ୍ୟ
କବିଲେ । ହସ୍ତିନାର ପ୍ରଜାବିଲାକେ ସବ ଆଦବେରେ ସୁଧିଷ୍ଠିବକ
ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କବିଲେ; ଆକ୍ରମ ଶୁଭ ଦିନ ଚୋରାଇ, ସୋନକାଳେ
ତେଓକ ହସ୍ତିନାର ସିଂହାସନତ ବହୁରାଲେ ।

ତେଓର ସୁସାଶନର ଗୁଣତ, ଅଲପ ଦିନର ଭିତରତେ ଗୋଟେଇ
ବାଜ୍ୟତ ଚୋର-ଡକାଇତର ସଂଚ ନାଇକିଯା ହ'ଲ । ହସ୍ତିନାଇ
ପୂର୍ବବର ଶ୍ରୀ ଧାରଣ କବିଲେ । ପ୍ରଜାବିଲାକ ଜୟ-ଜୟ-ମୟମୟ

ହ'ଲ । ତେଓଁର ନାମ ଆକ ଶିକ୍ଷା ଆଚରଣତ, ସ୍ଵତବାଟ୍ର ଆକ ଗାନ୍ଧାରୀଯେ ଲଗତ-ଯୋରା ପୁତ୍ର-ଶୋକକୋ ପାହବି ପେଲାଲେ । ମୁଠତେ, ପାଞ୍ଚରସକଳର ମାନତ ବରପିତାକ ଆକ ବବମାକକ ମୂରତ ଲ'ଲେଓ ଓକଣୀଯେ ଥାଯ, ଆକ ମାଟିତ ଥ'ଲେଓ ପିପରାଇ ଥାଯ । ଭୀମର ଆଚରଣ ଅରଣ୍ୟେ ଏଫେବି ଲବ ଆଛିଲ ।

ଏହିଦରେ କେଇ ବଚ୍ଚରମାନ ଯୋରାବ ପାଚତ, ଯୁଧିଷ୍ଠିରେ ଏଟା ଅଶ୍ଵମେଧ ସଜ୍ଜ ପାତିଲେ । ସଜ୍ଜର ଅନ୍ତତ, ସ୍ଵତବାଟ୍ର, ଗାନ୍ଧାରୀ, କୁଣ୍ଡି ଆକ ବିଦୁର ତପସ୍ତ୍ର କରିବଲେ ବନଲୈ ଗ'ଲ । କ୍ରମାନ୍ତରେ ତିନି ବଚ୍ଚର କଠୋର ତପସ୍ତ୍ର କରାବ ପାଚତ, ଏଦିନ ସଜ୍ଜାଗ୍ରହିତ ଭୟ ହୈ, ତେଓଲୋକେ ଇହ ଲୀଲା ସମ୍ବବଣ କରିଲେ । ଏଇ ନିଦାକଣ ବାତରି ପାଇ, ପାଞ୍ଚରସକଳ ଶୋକତ ବ୍ୟାକୁଳ ହ'ଲ ।

ଇଯାବ କିଛୁ ଦିନର ପାଚତ ବବ ଶୋକ-ଲଗା ଆକ ଏଟା ଦୁର୍ଘଟନା ସଟିଲ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ସମାନ ହିତୈବୀ ବନ୍ଦୁ ପାଞ୍ଚରସକଳର ଆକ କୋନୋ ନାଛିଲ । ନାବଦ, କଥ ଆକ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଝାଖିର ଶାପତ, ସେଇ କୃଷ୍ଣବଂଶର ନାମ ଭୁମାବର ସୃଚନା ହ'ଲ । ଆମୋଦ-ପ୍ରମୋଦ କରିବଲେ ଯାଦରବିଲାକେ ମାଜେ-ମାଜେ ପ୍ରଭାସ ତୀର୍ଥଲୈ ଗୈ ଥାକେ । ଏଦିନ ସେଇ ଦରେ ତାତ ବଂ ଧେମାଲି କରି ଥାକୋତେ, ମୁନିବ ଶାପତ ତେଓବିଲାକ ଉତ୍ୱେଜିତ ହୈ ନିଜର ଭିତରତେ ଏନେ ଦରେ ମରା-ମରି, ଟଙ୍ଗନା-ଟଙ୍ଗନି କରିବଲେ ଧବିଲେ ଯେ, ଗତି-ଗୋତ୍ର ଦେଖି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଯୋ ଭଯ ଥାଲେ । ବିବାଦର ସୃତ୍ରପାତ ଦେଖିଯେଇ, ତେଓ ଅର୍ଜୁନର ଓଚବଲୈ ମାନୁହ ପର୍ଥାଲେ ; କିନ୍ତୁ ତେଓ ଆହି ନୋ

ପାଞ୍ଚତେଇ, ପ୍ରଭାସ-ତୀର୍ଥ ଶାଶାନତ ପରିଗତ ହଲ । ଆନକି, ଅର୍ଜୁନେଓ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଜୀରିତ ଅରସ୍ଥାତ ନାପାଲେଗୈ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନେଦେଥି ଅର୍ଜୁନେ ଚାରିତ୍ରଫାଲେ ଆନ୍ଧାବ ଦେଖିଲେ । ତେଓର ମୂରତ ଯେନ ବଜ୍ରପାତହେ ପରିଲ । ତେଓ ତେତିଆ ଭାଲକେ ବୁଜିବ ପାବିଲେ ଯେ, ପୃଥିବୀରପରା ତେଓବିଲାକୋ ଯାବବ ହଲ ।

ସୁଧିଷ୍ଟିରେ ସଥାସମୟତ ଏଇ ସମ୍ବାଦ ଶୁଣି, ଚକୁଲୋବେ ବାଟ ନେଦେଥା ହଲ । ବାଜ୍ୟଲେ ତେଓର ମୋଟେଇ ଆସକ୍ରି ନାହିଲ । ମାକ, ବରମାକ, ବରପିତାକ, ଆକ ଦଦାୟେକର ଶୋକ ପାହରିବିଲେ ନେଇ ପାଞ୍ଚତେଇ, ଏଇ ଶୋକେ ତେଓର ଆମ୍ରତ୍ତ କ'ଳା କରି ପେଲାଲେ । କ୍ରମାୟ ସକଳୋରେ ପୃଥିବୀରପରା ବିଦ୍ୟାଯ ଲୋରା ଦେଖି, ମହା-ପ୍ରଶ୍ନାର ନିମିତ୍ତେ ତେରେଁ ସାଜୁ ହଲ । ଶ୍ରୋପଦୀ ଆକ ଚାବି ଭାଯେକ ତେଓର ଲଗତ ଓଲାଲ । ବାଜ୍ୟର ଭାବ ବିଲ—ଉତ୍ତରା ଆକ ଅଭିମନ୍ୟର ପୁତେକ—ପରୀକ୍ଷିତର ମୂରତ ।

ବନଲୈ ନାୟାବିଲୈ ପାଣ୍ଡରସକଳକ ସକଳୋରେ ଶ୍ରୋପଦୀରେ ସୈତେ ବରକୈ ଟାନି ଧରିଛିଲ ; କିନ୍ତୁ ତେଓବିଲାକେ ପାଣ୍ଡରସକଳକ ମହା-ପ୍ରହାନ । କାବୋ କଥା ମୁଶ୍କଳିଲେ । ସକଳୋବେ ଆଗତ ଗ'ଲ ସୁଧିଷ୍ଟିର ।

ତେଓର ପାଚତ କ୍ରମାୟେ ଭୀମ, ଅର୍ଜୁନ, ନକୁଲ, ସହଦେବ ଆକ ଶ୍ରୋପଦୀ ; ସକଳୋବେ ପାଚତ ଗ'ଲ ଏଟା କୁକୁର । ଅମ୍ବାର୍ଥ୍ୟ ବନ-ଉପବନ, ନଦ-ନଦୀ, ଗାଁ-ଭୁଁଇ, ବର୍ବତ-ପାହାବ, ପାବ ହେ କିଛୁ ଦିନର ପାଚତ, ତେଓବିଲାକ ସାଗରର ଦାତିତ ଓଲାଲଗୈ । ତାତ ଅଣି ଦେରତାଇ ଦେଖ ଦି ତେଓ ଦିଯା ଗାଣ୍ଡୀର ଧରୁଥନ ଅର୍ଜୁନର ହାତର ପରା ଖୁଜି ଲାଲେ ।

তেওঁ বিলাক ক্রমাং উন্নবলৈ যাবলৈ ধবিলে। হিমালয় পর্বত পাই, অলপমান ওপবলৈ উঠেঁতেই দ্রৌপদীৰ হাত-ভবিবোৰ ঢেবেঙ্গা হ'ল; আৰু অলপ সময়ৰ পাচতে, টঁচ কৰে লুটি খাই পৰি, দ্রৌপদী চুকাই থাকিল।

তেতিয়া ভীমে যুধিষ্ঠিৰক সুধিলে, “মহাবাজ, জীয়াই থাকোতে দ্রৌপদীয়ে কোনো বেয়া কাম কৰাৰ কথা মনত নপৰে দেখো; তেনেছলত তেওঁ সেঁ-শৰীৰে স্বৰ্গলৈ যাব নোৱাৰিলে কিয়?”

যুধিষ্ঠিৰে ক'লে, “দ্রৌপদীয়ে ঘ্যায়মতে আগি পঁচো ভাইক সমান চকুৰে চাব লাগিছিল; কিন্তু আমাৰ ইকেই-জনতকৈ অর্জুনলৈ তেওঁৰ নেহা এফেৰি অধিক আছিল। সেই পাপৰ ফলত তেওঁৰ ইয়াতে ঘৃত্য হ'ল”।

আৰু কিছু দূৰ ঘোৱাৰ পাচত সহদেৱ পৰিল। ভীমে তেওঁৰ ঘৃত্যৰ কাৰণ সোধাত, যুধিষ্ঠিৰে ক'লে, “সহদেৱেৰ নিজক বৰ বিজ্ঞ বুলি মনতে অহঙ্কাৰ কৰিছিল; সেই কাৰণে তেওঁৰ ইয়াতে ঘৃত্য হ'ল”।

অলপ দূৰ গৈ নকুল পৰিল। তেতিয়া ভীমে তেওঁৰ পতনৰ কাৰণ যুধিষ্ঠিৰক সুধিলে। তেওঁ কলে, “নকুল বৰ ধাৰ্মিক আছিল সঁচা; কিন্তু তেওঁ তেওঁৰ সমান সুন্দৰ পুকুৰ নাই বুলি মনতে ভাবিছিল। সেই অহঙ্কাৰৰ কাৰণে তেওঁৰ পতন হ'ল”।

ଇଯାବ ପାଚତ ଅର୍ଜୁନ ପବିଲତ, ଭୀମେ ଯୁଧିଷ୍ଠିରକ ଅର୍ଜୁନର ପତନର କାରଣ ସୁଧିଲେ । ଯୁଧିଷ୍ଠିରେ କ'ଲେ, “ଅର୍ଜୁନେ ଏକେ ଦିନାଇ ସକଳୋ ଶକ୍ର ସଂହାବ କବିବ ବୁଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କବିଛିଲ ; କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟତ ତେଓ ତାକ କବିବ ନୋରାବିଲେ । ମେଯେ ତେଓର ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ।”

ତାବ ପାଚତ ଭୀମ ନିଜେ ପବିଲ; ଆକ ତେଓ ପରାବ କାରଣ ଯୁଧିଷ୍ଠିରକ ସୁଧିଲେ । ତେଓ କ'ଲେ, “ତୁମି ମନତେ ଭାବିଛିଲୁଁ । ତୋମାର ସମାନ ବଲୀ କୋନୋ ନାଇ । ମେହି ପାପର ଫଳତ ତୋମାର ଇଯାତେ ମୃତ୍ୟୁ ହ'ଲ” ।

ଇଯାବ ପାଚତ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଅକଳଶବେ ଯାବଲୈ ଧରିଲେ । ଲଗତ ଥାକିଲ ମାଥୋନ କୁକୁବଟୋ ।

କିଛୁ ଦୂର ଯୋରାବ ପାଚତ, ଦେରବାଜ ଇନ୍ଦ୍ରଇ ପୁଷ୍ପକ ବଥ ଲୈ ତେଓକ ନିବଲୈ ଆହିଲ ; ଆକ ଯୁଧିଷ୍ଠିରକ ବଥତ ଉଠିବଲୈ କ'ଲେ । ତେଓ କୁକୁବଟୋରେ ସୈତେ ବଥତ ଉଠିବଲୈ ଗ'ଲ । ଅମ୍ପକ୍ଷ କୁକୁବଟୋ ଇନ୍ଦ୍ରଇ ବଥତ ନିବ ନୋରାବେ ବୁଲି କୋରାତ, ଯୁଧିଷ୍ଠିର ବଥତ ହୃଦି ପାଚ-ହଁଙ୍କି ଆହିଲ ; ଆକ ତେଓର ଆଶ୍ରିତ କୁକୁବଟୋ ନିବ ନୋରାବିଲେ ତେରେଁ । ସର୍ଗଲୈ ନାଯାଯ ବୁଲି କ'ଲେ । ଯୁଧିଷ୍ଠିରକ ପରୀକ୍ଷା କବିବଲୈ ଧର୍ମଇ କୁକୁବ-କପ ଧରିଛିଲ । ଯୁଧିଷ୍ଠିର ପରୀକ୍ଷାତ ଉତ୍ତିର୍ଣ୍ଣ ହ'ଲତ ଧର୍ମଇ ନିଜ-କପ ଧବି ତେଓକ

ପ୍ରଶଂସା କରିବଲେ ସବିଲେ ; ଆକ ଇନ୍ଦ୍ରଇ ଦୁଇକୋ ବ୍ୟଥତ ତୁଳି ଲୈ
ସ୍ଵର୍ଗଲୈ ଶୁଣି ଗ'ଲ । ତାତ ତେଓଁ ଭାଇ-ବକ୍ଷୁ, ଆଜ୍ଞାୟ-ସଜନ,
ସକଳୋବେ ଲଗତ ଥାକି, ସ୍ଵର୍ଗର ବିଗଲ ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ
କରିବଲେ ସବିଲେ ।

୧୦୨୫/ଅ:

